Facio

Nuos ante ꝓphetas inꝓ spirita
lia carismata positos lego i qb⁹
vltimū pene ꝯdum inꝓpites te
net Quid liuore torqueis. quid
imperitorū aīos contra me con
citas Sicubi tibi in trīslacione
uideor errare. inꝓroga hebos
duīsatū urbiū magistros cōsu
le quod illi habēt de xpo. tui
codices nō habent Aliud est
si contꝓ se postea ab aplis vsur
pata testimonia ꝓbauerūt: ⁊
emendatiora sūt exemplaria
latina quam greca quā hebra
Veru her contꝓ mundos filū te
depcor desideri kr̄me: ut qui
tantū opus me subire fecisti
et a genesi exordiū cape oro
mibus iuues quo possim eode
spū quo sꝓpti sūt libri in lati
nū eos trāsferre sermonem.

Ubi luy ꝑmo fieri iubetur
Firmamentū die secdo factū
Ubi aque et tre separacio fieri
iubetur Ubi terra germi
nare iubetur die trio Ubi
luminaria iubentur Lumina
ria frō die qrto Ubi ex aqs
animalia iubentur die qnto edu
ci. Ubi ālia bēdicūtur
De terra ālia produci iubēt
die sexto Ubi deus hoīem
fieri iubet Ubi adam facto
benedicit Ubi adā escarū
accipit potestatem Orbis
cōsummacio Re capitula
cio tractatoris Adam de li
mo frūs Paradysus frūs
De flumīb⁹ Pre
ceptum ade in padyso

Ubi adam noīa pecoribus im
ponit De muliere frā
De serpente. Ubi
se nudos viderūt Adam ⁊ eua
Ubi dnīs ade in padyso
loquitur post trāgressionem
eius. De sentencia in ser
pentem. Ubi adam de
padyso expellitur Pri
mogenitꝰ ade thayn
Abel natus Sacrificiū
abel et thayn Ubi tha
yn fratrem occidit Ubi tha
yn in terra maledicitur
Cōmemoracio thayn
a facie dei et gniacio eius
De filijs lamech qui
ostenderūt musicam ⁊ arte
ferri. ad vsum atq; exercēti
De vindicta lamech
Ubi adam rursus fi
lios suscepit. Re ca
pitulacio fabrice ade
Ubi adam moritur
Ubi enoch trāslatus est.
Ubi filij dei filias ho
minū concupierūt
Ubi iratus dnīs vita homi
nū illorū in cētum xxti ānos
terminauit. De gygan
tibꝰ Ubi hoīes deus
delere minatur.
Generaciones noe
Ubi dominꝰ archam fieri
iubet Ubi noe in
archam introijt
Ubi diluuium frm est
Ubi corvus dimittitur
Ubi de archa noe exire iu

Capi

betur ⁊ sarficat Ubi
dns pollicetur iam non ex hm
nate homine Ubi noe
cu filius benedicatur Quia
sanguis anima sit et ideo edi
phibeatur. De arcu posito
in nube in signo testamenti ne
vltra diluuiu fiat Quod
cham pat sit chananeorum.
Ubi noe vino inebriatur
et a filio irridet Gene
rationes filiorum noe Inici
um nouarum linguarum De
me nemroth gygante qui prior
post diluuiu regnauit in ba
bylone Ubi assur in
niue constituit et ceteria.
Filij chanaan sydonij ⁊ cetherei
⁊ ceteri Filij sem
Habitacio filiorum sem Co
sumacio filiorum noe qui in vna
lingua agebant De turre
Ubi dns descendit
videre ciuitatem et turrim
et linguas confudit
De generacio nuly sem
De sara sterili Transla
cio abre in carra Ubi
abram de tra egre iubet
Ubi dns primo abre
apparuit in bethel
Ubi abram ppter famam in e
gypto descendit Ubi
sara tasci egyptiorum intro
ducitur Contencio
inter pastores abre et loth.
Ubi ds abre et sem
in eius toctus tre possessiorem
promittit: Ubi
quatuor reges adusus sodo
morum quinque reges belligera
uerunt ⁊ loth predauerunt
Ubi abraham predam cum loth
reduxit De melchise
dech Ubi deus triuni
sus est abre ⁊ filium promittit
Ubi abram credidit
deo et reputatum est illi ad iusti
ciam Ubi abram
in signo sacrificat Ubi
sara ancillam suam abre coniuxit
Ubi agar fugit.
Testamentum abram
Ubi dns abram prem gen
cium feminum pollicet et nome
abraham accepit
Ubi dns eum circumcidi iubet.
Ubi abraham pro yis
mahel rogat Ubi abra
ham omnes suos circumcidit.
Ubi dns cum duobus venit ad
abraham sub arbore
Ubi abraham de sodomitis int
rogat Ubi loth an
gelos hospicio fere suscepit
Loth ad generos loquitur
Ubi filie loth ad prem
sum intrauerunt Ubi
abraham vxorem suam appel
lat sororem Abra
ham filium suscepit
Ubi deus ad agar loquitur
Abymelech ad
abraham Ubi de
temptat abraham de filio.
Rebecce genus.
Ubi sara moritur
Ubi abraham de
vxore filij commendat
De cethura vxore abre

Ubi mortuus est abiralha
Ysmahel progenies
Isaac progenies De lente
Ubi visus est deus ysaac
Ubi ysaac vxorem suam
dixit sororem Ubi ysaac
centuplu inuenit & ab abyme
lech expellitur De puteis
ysaac Ubi ysaac aru
edificat deo. Ubi ysaac
increpat abymelech.
Ubi puteus ysaac siccauit
Dox esau. Ubi iacob acce
pit bndictionem esau.
Iacob mandatu accepit a pre
ne accipiat vxorem alienige
nam Ubi esau aliam
vxorem accepit Ubi
iacob lapidem ad caput posuit
Ubi iacob lapidem vnx
it et votu fecit. Ubi
iacob ad puteu oues adaquauit
Ubi iacob pro vxore
pasci. De mandra
goris ruben Ubi ia
cob cu socero de mercede pa
ciscit De virgis ia
cob varijs Ubi iacob
cu vxoribus profiscitur
Ubi iacob vidit angelos dei
Ubi iacob cu agelo
luctabat Ubi iacob
esau fru suo obtulit
Ubi filia iacob rapta est
Ubi filij iacob sychem interfecerit
Ubi iacob ydola dis
perdit Debbora mo
ritur Deus ad iacob
in bethel locutus est
Ubi Rachel moritur

Ruben cu vxore pris cocubuit
Nomina filiorum iacob
Iacob ad prem venit
Isaac defunctus est
Primogenita esau
Ioseph somnium vidit
vn fribus mundie fomitem sub
ministrauit :-
De iuda vxorem accipiente
De Thamar
Ioseph contra domina
Ioseph i carcere
Somnium pharao.
Ubi nati sut filij ioseph
Manasses & effraym
Ioseph ppt frumetu in egyptu
mittit Ioseph fres
agnoscit Ubi filij iacob
reuisi sut ad prem suu de egyp
to Ubi iterum in egip
tu venerut filij iacob ad ioseph
Ubi ioseph fres agnos
cut Cum iacob in egip
tum dns visus est Ubi
loquit iacob ad pharaonem.
Ubi ioseph tradit egyp
tus pro pambz Ubi
iacob ioseph pro sepultura con
stringit Ubi iacob fili
os ioseph benedixit
Ubi iacob filios suos ~~ioseph~~
~~bnd~~ duodecim benedixit.
Iacob moritur
Fratres ioseph post
exitu pris sui rogant ne me
mor sit iniquitatu quas fe
cerunt in eum :-

Incipit liber qui hebraice dicit
bresith greece genesis.

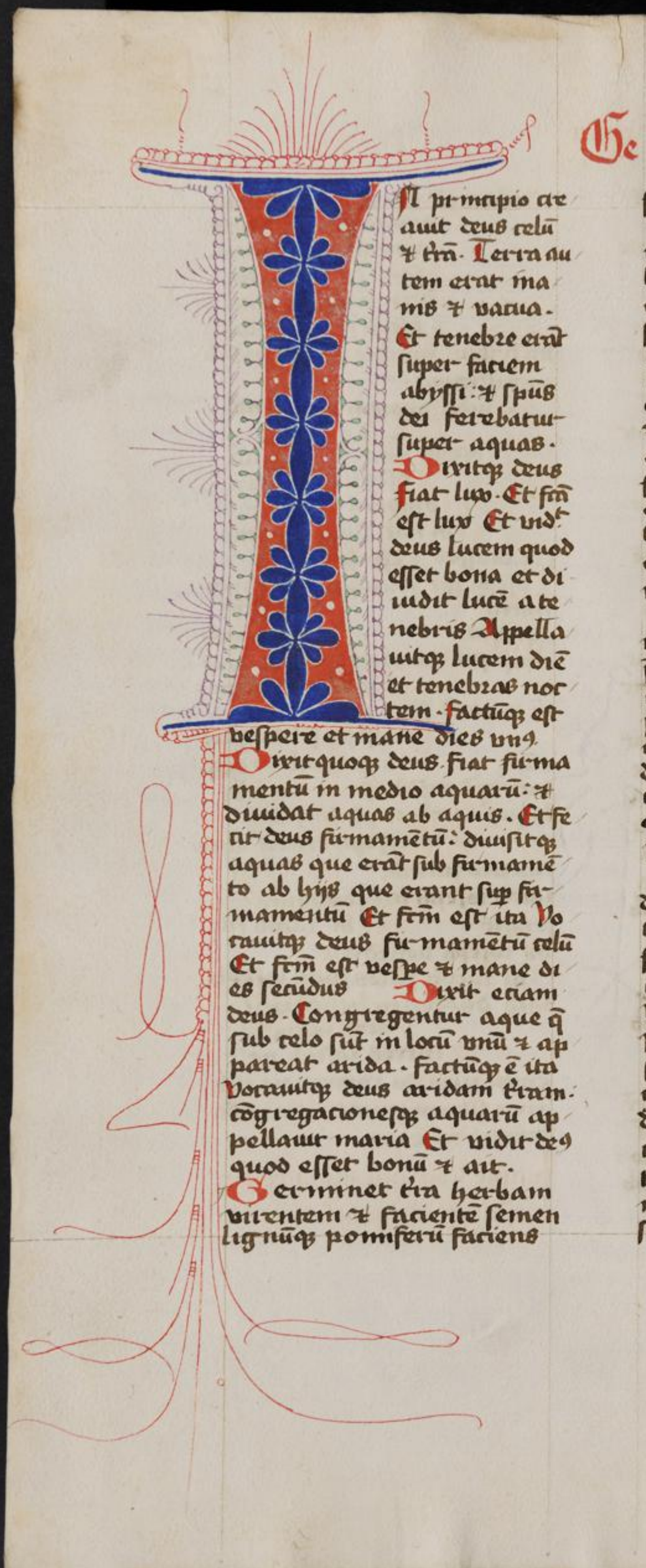

Ge

In principio creauit deus celū et terram. Terra autem erat inanis et vacua. Et tenebre erant super faciem abyssi: et spūs dei ferebatur super aquas. Dixitq; deus fiat lux. Et factā est lux Et vidit deus lucem quod esset bona et diuisit lucē a tenebris Appellauitq; lucem diē et tenebras noctem. factūq; est vespere et mane dies vnus.

Dixit quoq; deus. Fiat firmamentū in medio aquarū: et diuidat aquas ab aquis. Et fecit deus firmamētū: diuisitq; aquas que erāt sub firmamēto ab hijs que erant sup firmamentū Et factā est ita Vocauitq; deus firmamētū celū Et factā est vespe et mane dies secūdus Dixit etiam deus. Congregentur aque q̄ sub celo sūt in locū vnū et appareat arida. factūq; ē ita Vocauitq; deus aridam terram. cōgregationesq; aquarū appellauit maria Et vidit deus quod esset bonū et ait.

Germinet terra herbam virentem et facientē semen lignūq; pomiferū faciens fructū iuxta genus suū cuius semen in semetipso sit sup terram et factū est ita Et protulit terra herbam virentem. et afferentem semen iuxta genus suū. lignūq; faciens fructū et habēs vnū quodq; sementē secūdū speciē suā Et vidit deus quod esset bonū. factāq; est vespe et mane dies tertius. Dixit autē deus. fiant luminaria i firmamēto celi et diuidat diē ac noctem. et sint in signa et tempa et dies et ānos ut luceant in firmamento celi et illuminet terram. Et factā ē ita.

Fecitq; deus duo magna luminaria: luminare maius ut pesset diei. et luminare minus ut pesset nocti, Et stellas. Et posuit eas in firmamēto celi ut lucent sup terrā et pesset diei ac nocti et diuiderent lucem a tenebris Et vidit deus quod eēt bonū et factā est vespe et mane dies quartus.

Dixit etiam deus. producant aque reptile ānē viuētis et volatile sup terram sub firmamēto celi. Creauitq; d̄s cete grandia et omēm ānam viuentem atq; motabilē quā produxerant aque in species suas Et omne volatile secūdm genus suū. Et vidit deus quod esset bonū: benedixitq; eis dicēs Crescite et multiplicamini et replete aquas maris. aues q; multiplicētur sup terram. Et factū est vespe

et mane dies quartus. Dixit
quoq; deus producat terra aiam
viuentem in genere suo: iumenta
reptilia et bestias terre secundum spe
cies suas factumq; est ita. et fe
cit deus bestias terre iuxta spe
cies suas: et iumenta et omne
reptile terre in genere suo Et vi
dit deus quod esset bonum et ait.
Faciamus hominem ad ymagi
nem et similitudinem nostram
et preesit piscibus maris et vola
tilibus celi et bestiis vniuersoq; cre
ature omniq; reptili quod mo
uetur in terra: Et creauit
deus hominem ad ymaginem et
similitudinem suam. ad ymaginem
dei creauit illum: masculum et
feminam creauit eos Benedixitq; e
is deus et ait Crescite et multi
plicamini et replete terram et
subiicite eam: et dominamini
piscibus maris et volatilibus
celi et vniuersis animantibus que
mouentur super terram.
Dixitq; deus Ecce dedi vobis
omnem herbam afferentem
semen super terram et vniuersa lig
na que habent in semetipsis se
mentem generis sui ut sint vobis
in escam. et cunctis animantibus
terre omniq; volucri celi. et v
niuersis q̃ mouentur in terra. et i
quibus est aia viuens ut habe
ant ad uescendum. Et factum est
ita Viditq; deus cuncta q̃ fecit
et erant valde bona Et factum
est uespere et mane dies sex
tus: Capl'm. ij.
Igitur perfecti sunt celi et ter
ra. et omnis ornatus eorum
Compleuitq; deus die septimo
opus suum quod fecerat et requi
euit die septimo ab vniuerso ope
quod patrarat Et benedixit
diei septimo. et sanctificauit illum
quia in ipso cessauerat ab omni
ope suo quod creauit deus ut
faceret Iste generationes celi
et terre qn̄ create sunt in die quo
fecit dnus deus celum et terram et
omne vigultum agri antequam
oriretur in terra omnesq; herba
regionis priusquam germinaret
Non enim pluerat dnus deus
super terram et homo non erat qui
operaret eam sed fons ascende
bat e terra et irrigans vniu
sam superficiem terre Fortma
uit igitur dnus deus hominem
de limo terre. et inspirauit in
faciem eius spiraculum vite et
factus est homo in aiam vi
uentem Plantauerat au
dnus deus paradysum voluptatis
a principio in quo posuit
hominem quem formauerat
Produxitq; dnus deus de ly
mo omne lignum pulchrum visu
et ad uescendum suaue. lignum
etiam vite in medio paradysi lig
numq; scie boni et mali.
Et fluuius egredebatur de lo
co voluptatis ad irrigandum
paradysum qui inde diuiditur
in quatuor capita Nomen
vni physon ipse est qui circuit
omnem terram euilatheq; vbi nas
citur aurum. et aurum terre illius
optimum est. ibiq; inuenitur
bdellium. et lapis onichinus
Et nomen fluuij secundi Geon. ipse
e qui circuit omnem terram ethi

Ge

opie Nomen uero fluminis t
ci tygris: ipe uadit cont assy
rios. Fluuius autem qrtus ipe e
uphrates Tulit autem
ergo dns hominem et posuit
eum in padysum voluptatis
ut operaretur et custoduet illu.
Preepit ei dicens Ex omni ligno
padysi comede: de ligno aut
scie boni z mali ne comedas
In quacuq; enim die comederis
ex eo morte moieris Dixit
quoq; dns deus Non est bonum
esse hoiem solum faciamus ei ad
iutorium simile sibi. Formatis igi
tur dns deus de humo cunctis
aiantibus tere et uniuersis vo
latilibus celi. adduxit ea ad
adam vt videret quid vocaret ea
Omne enim quod vocaui
it adam anime viuentis ipum
est nomen eius Appellauitq;
adam nominibus suis cuncta
iumenta et universa vola
tilia celi: et omnes bestias tere
Ade uero non inueniebat adiu
tor similis eius Immisit
q. dns deus soporem in a
dam Cumq; obdormisset: tulit
unam de costis eius et replei
uit carnem pro ea Et edi
ficauit dns deus costam qua
tulerat de adam in mulierem
et adduxit eam ad adam.
Dixitq; adam. Hoc nunc os
ex ossibus meis: et caro de
carne mea. Hec vocabitur
virago quoniam de viro sum
ta e Quam obrem relin
quet ho patrem suum et ma

trem et adherebit vxori sue
et erunt duo in carne vna.
Erat autem vtrq; nudus a
dam scilicet et vxor eius et non
erubescebant. Capm. iij.
Sed et serpens erat cal
lidior cunctis aiantibus
tere q fecerat dns deus Qui dixi
it ad mulierem. Cur preepit vo
bis deus ut non comederetis de
omni ligno padysi Cui respon
dit mlier de fructu lignorum que
sunt in padyso vescimur. de fruc
tu vero ligni quod est in medio
padysi preepit nobis deus ne
comederemus z ne tangeremus
illud ne forte moiamur. Dixit
autem serpens ad mulierem
Nequaquam morte moiemini.
Scit enim deus quod in quocum
q die comederitis ex eo. apri
entur oculi vri: et eritis sicut dii
scientes bonum et malum Vidit
igitur mlier quod bonum esset lignum
ad uescendum. et pulchrum oculis
aspectuq; delectabile et tulit
de fructu eius et comedit dedit
q viro suo. Qui comedit et ap
ti sunt oculi amborum Quique cog
nouissent se esse nudos consuerunt
folia ficus. fecerunt sibi pizo
mata Et cum audissent vocem dni
dei de ambulantis in padyso ad
auram post meridiem abscon
derunt se adam et vxor eius a
facie dni dei. in medio ligni
padysi Vocauitq; dns
deus adam et dixit ei ubi es.

Qui aut vocem tuam audiui
in paradyso & timui eo quod nu
dus essem & abscondi me Cui
dixit dns Quis enim indicauit
tibi quod nudus eres nisi qd
ex ligno de quo tibi preperam
ne comedes comedisti Dixit
q; adam Mulier quam dedisti
sociam mihi dedit mihi de ligno &
comedi Et dixit dns
deus ad mulierem Quare hoc
fecisti: Que respondit Serpens
decepit me & comedi Et ait dns
deus ad serpentem Quia hoc fe
cisti maledictus es inter omnia
animantia & bestias terre Super
pectus tuum gradieris: & terram
comedes cunctis diebus vite tue
Inimicicias ponam inter te et
mulierem: & inter semen tuum &
semen illius ipsa conteret caput
tuum & tu insidiaberis calcaneo
eius Mulieri quoq; dixit Mul
tiplicabo erumpnas tuas & con
ceptus tuos In dolore paries
filios et sub viri potestate eris
& ipse dominabitur tui Ade vero dix
it Quia audisti vocem uxo
ris tue & comedisti de ligno
ex quo preceperam tibi ne co
medes maledicta terra in opere
tuo in laboribus comedes eam
cunctis diebus vite tue spinas
& tribulos germinabit tibi:
& comedes herbas terre In sudore
vultus tui vescaris pane tuo
donec reuertaris in terram de q
assumptus es. quia pulvis
es & in pulverem reuerteris Et

vocauit adam nomen uxoris
sue eua eo qd mater esset cun
ctorum viuentium Fecit quoq; de
dns deus adam et uxori eius
tunicas pelliceas: & induit eos
& ait Ecce adam quasi unus
ex nobis factus est: sciens bonum
& malum Nunc ergo ne forte
mittat manum suam. & sumat
etiam de ligno vite & come
dat & viuat in eternum
Et misit eum dns deus de
paradyso voluptatis ut operaretur
terram de qua assumptus est
Eiecitq; adam & collocauit an
te paradysum voluptatis cche
rubim & flammeum gladium
atq; vsatilem: ad custodiendam
viam ligni vite Cap. iiij.
Adam uero cognouit e
uam uxorem suam:
que concepit & pepit cham di
cens. Possedi hominem per dm.
Rursumq; pepit fratrem eius
abel Fuit autem abel pastor
ouium & cham agricola Factum
est autem post multos dies
ut offerret cham de fructibus
terre munera dno. Abel quoq;
obtulit de primogenitis gregis
sui & de adipibus eorum Et
respexit dns ad abel et ad
munera eius: ad cham vero
et ad munera eius non respexit
Iratusq; est cham ve
hementer et concidit vultus eius
Dixitq; dns ad eum Quare
iratus es: & quare concidit facies

tua. Nonne si bene egeris recipi
es: si autem male statim i fo
ribus peccatum aderit: sed sub te erit
appetitus eius & tu dominaberis
illius. Dixitque cham
ad abel fratrem suum Egrediamur
foras Cumque essent in agro con
surrexit cham adversus fratrem
suum et interfecit eum Et ait
dns ad cham Ubi est abel fra
tuus Qui respondit. Nescio
Numquid custos fratris mei sum
Dixitque ad eum Quid fecisti
vox sanguinis fratris tui clamat
ad me de tra Nunc
igitur maledictus eris super tram.
que aperuit os suum et suscepit
sanguinem fratris tui de manu tua
Cum operatus fuerit eam non dabit
tibi fructus suos. Vagus & pro
fugus eris super tram Dixitque
cain ad dnm Maior est in
quitas mea quam ut veniam
meream Ecce eicis me hodie
a facie tre et a facie tua ab
scondar. & ero vagus & profu
gus in tra Omnis igitur qui
invenerit me occidet me Dixit
que ei dns Nequaquam ita fiet
sed omnis qui occiderit cham sep
tuplum punietur Posuitque dns
in cham signum ut non eum in
ficeret omnis qui invenisset eum
Egressusque cham a facie dni.
habitavit in tra profugus
ad orientalem plagam eden.

Cognovit autem cham
uxorem suam que concepit &
pepit enoch Et edificavit
civitatem vocavitque nomen eiq
ex nomine filii sui enoch. Por
ro enoch genuit irad. & irad
genuit mamahel: et mama
hel genuit matusahel. & ma
tusahel genuit lamech Hic
accepit uxores duas. nomen
vni ada & nomen altera sella
Genuit ada iabel qui
fuit pater habitaculi in tentori
bus atque pastor & nomen fratris
eius iubal. ipse fuit pater canen
tium cytharam & organo Sella
quoque genuit tubalcham qui
fuit malleator & faber in cuc
ta opera eris & ferri. soror vero
tubalcham noema
Dixitque lamech uxoribus suis
ade & selle Audite vocem mea
uxores lamech auscultate ser
monem meum. Quoniam occidi vi
rum in vulnus meum & adolesten
tulum in livorem meum Septiplum
dabitur vltio de cham: de lamech
vero septuagies septies
Cognovit quoque adhuc ada
uxorem suam & pepit filium
vocavitque nomen eius seth
dicens posuit michi dns semen
aliud pro abel quem occidit
cham. Sed et seth natus est filius
que vocavit enos. Iste cepit
invocare nomen dni. Ca. v.

Hic est liber generationis
adam In die qua creav
it deus hominem ad similitudinem
dei fecit illum masculum &
feminam creavit eos et benedixit
illis et vocavit nomen eorum a
dam in die quo creati sunt.
Vixit autem adam. c. xxx annis
& genuit filium ad ymaginem

suam vocauit qz nomen eius
seth. Et fuit omnes dies
adam postquam genuit seth ccc
ām: genuitqz filios & filias Et fuit omnis dies quod
vixit adam ccc xxx. ām:
& mortuus est Vixit quoqz seth
c v ānis et genuit enos. Vix
it quoqz seth postquam genuit
enos ccc vij ānis: genuit
qz filios & filias Et fuit omnes
dies seth ccc xii ānoz: &
mortuus est Vixit uero enos xc
ānis & genuit cainan Post
quam natum vixit ccc xv ā
nis: & genuit filios & filias. fuit
quoqz omnis dies enos ccc
v ānoz & mortuus est Vixit
quoqz cainan lxx ānis et ge
nuit malalehel ccc xl ān
nis genuitqz filios & filias Et
fuit omnis dies cainan ccc
x ānis & mortuus est. Vixit
autem malalehel lxv annis &
genuit iareth. Et vixit mala
lehel postquam genuit iareth ccc
xxx ānis & genuit filios
et filias Et fuit omnes dies
malalehel ccc xcv ām. & mor
tuus est Vixit quoqz iareth
clxii anis & genuit enoch.
Et vixit iareth postquam genu
it enoch ccc ānis: & genu
it filios & filias Et fuit omnes
dies iareth. ccc xii lxii ām &
mortuus est. Porro e
noch vixit lxv annis & ge
nuit matusalam & abulauit

Et vixit cainan postquam genuit
malalehel

coram deo Et vixit postquam
genuit matusalam ccc ānis
& genuit filios & filias Et fu
it omnis dies enoch ccc lxv ā
nis abulauitqz cū deo & non
apparuit quia tulit eū deus. Vixit
quoqz matusalam c l xxx vij
ānis & genuit lamech Vixitqz
matusalam postquam genuit la
mech ccc lxxx ii ānis & genu
it filios et filias Et fuit
omnis dies matusalam. ccc
lxxix ānoz & mortuus est Vixit
autem lamech c lxxx ii ānis &
genuit filium uocauitqz nomen
eius noe dicens Iste consolabit
nos ab opib9 et laboib9 ma
nuū nostrarū in tra cui male
dixit dnus Vixitqz lamech post
quam genuit noe d xc v ānis &
genuit filios & filias Et fuit
omnis dies lamech d cc lxx vij
ām & mortuus est Noe
vero cū q̄ingentoz eet annoz
genuit sem cham & iaphet.

Cap. vi.

Cumqz repisent homines multiplicari
super tram et filias procreassent
videntes filij dei filias hom qd
essent pulchre. acceperūt sibi
vxores ex omnib9 quas elege
rant. Dixitqz deus non
p manebit spus meus in hoīe
metipsū quia caro est. erūtqz
dies illius c xx ānoz Gigan
tes autē erant super tram in
diebus illis Postquam
eū ingressi sunt filij dei ad fili
as hominū: illeqz genuerūt

Ge

Isti sunt potentes a seculo viri fi
mosi. Videns autem deus
quod multa malicia hom̄ esset i
terra & cuncta cogitacio cordis i
tenta esset ad malū omni tempe
penituit eū qd hom̄ē fecisset
in tra & tacto dolore cordis intri
sec & pcauens in futurū dele
bo inquit hoiem quem creaui
a facie tre ab homine usq; ad
aiancia a reptili usq; ad volu
cres celi. Penitet enim me feci
se eos. Noe vo inuenit gratiam
coram dno. Hec gnaciones
noe. Noe vir iustus atq; p
fectus fuit in gnacionib; suis.
Cū deo ambulauit & genuit tres
filios. Sem. cham. & iaphet.
Corrupta est autem coram deo
et repleta est iniquitate. Cumq;
vidisset deus tram esse corrup
tam omis quippe caro corru
perat viam suam sup tram:
dixit ad noe. Finis vniuse car
nis venit coram me repleta
est tra iniqtate a facie eor
& ego dispdam eos cū tra.
Fac tibi archam de lignis
leuigatis mansiūculas in ar
cha facies & bitumine linies
intrinsecus & extrinsecus & sic fa
cies eam. Trecentorū cubitorū
erit lōgitudo arche quinqua
gīta cubitorū latitudo & triginta
cubitorū altitudo illius fe
nestrā in archa facies. & in
cubito cōsūmabis summitatem
eius. Ostiū aut arche pones
extra ex lateri deorsum. cena
cula & tristega facies in ea. Ecce
ego adducam diluuij aquas sup
terram ut interficiam omne car
nem in qua spiritus vite est sub
celo: vniuersa que in tra sunt con
sumentur. Ponamq; fedus meū
tecū & ingredieris archam tu &
filij tui vxor tua. et vxores fi
liorū tuorū tecū. & ex cunctis iu
mantib; vniuse carnis bina in
duces in archam ut viuant te
cū masculum sexus & femininum
de volucribus iuxta genus suum &
de iumentis in genere suo. et ex
om reptili tre iuxta sedm ge
nus suum bina de omnib; ingre
dient tecū ut possint viuere.
Tolles igitur tecū ex omnib escis
que manducari p̄nt & conporta
bis apud te et erunt tam tibi
quam illis in cibū. Fecit ergo
noe omnia que p̄cepit ei dns
Dixitq; dns. Capl. vij.
Ad eum. Ingredere tu et
omis caro tecū. te enim vidi iustū
coram me in gnacione hac. Ex
omnib; aiantib; mundis tolles sep
tena & septena masculum & fe
minam. De aiantib vero nō
mundis duo & duo: masculum
et feiam. Sed & de volatilib; celi
septena & septena masculū &
feiam vt saluet semen sup tram
vniuse tre. Adhuc enim & post
vij. dies ego pluam sup tram
xl. diebus & xl. noctib: & dele
bo omem substanciam quā fe
ci de supficie tre. Fecit ergo
noe omnia q mandauat ei

dns Erat q; septingentorum annorum
qn diluuij aque inundauerunt sup
tiram. Et ingressus est
noe & filij eius. vxor eius et vxo
res filiorum eius cum eo in archa.
ppter aqs diluuij de animantib; quo
q; mundis & immundis & de volucri
b9 & ex omni quod mouet sup
tiram duo & duo ingressa sunt
ad noe in archam. masculus &
femina: sicut preceperat deus
noe Cumq; transissent vij dies aq
diluuij inundauerunt sup tiram
Anno sexcentesimo vite noe.
mense secundo. decima die me
sis rupti sunt omnes fontes abyssi
magne & catharacte celi apte
sunt: & facta est pluuia sup tiram
xl. dieb9 & quadraginta noc
tib; In articulo diei illo ingres
1noe sus est & Sem & cham & ia
phet filij eius. vxor illius & tres
vxores filiorum eius cum eis in ar
cha: ipsi & omne animal secundum ge
nus suum. vniuersaq; iumenta &
omne quod mouet sup tiram
in genere suo. cunctumq; volatile
secundum genus suum. vniuerse aues
omnesq; volucres ingresse sunt
ad noe in archam bina et bi
na ex omni carne in qua erat
spiritus vite: & que ingressa sunt
masculus & femina ex omni
carni introierunt sicut preceperat
ei deus. Et inclusit eum dns deso
ris Factum est diluuium
sup tiram xl. diebus & xl. noc
tib9 & multiplicate sunt aque
& leuauerunt archam in sublim
me a tira Vehement inunda
uerunt: & omnia impleuerant
in superficie tire Porro archa
ferebat sup aquas: & aque
preualuerunt nimis sup tiram op
tq; sunt omnes montes excelsi
sub vniuerso celo xv cubitis altior
fuit sup montes quos operuerat
Consumptaq; est omnis cro.
q mouebat sup tiram volucrum
animantium bestiarum omnq; reptili
um que reptant sup tiram Omni
usi homines. & cuncta aiantia
in quib9 spiraculum vite est in tra
mortua sunt Et deleuit omnem
substantiam que erat sup tiram ab
homine usq; ad pecus: tam reptili
le quam volucres celi & deleta
sunt de tira Remansit autem solus
noe & qui cum eo erant in archa
obtinuerantq; aque tiras. cen
tum quinquaginta diebus Vin
Recordatus aut Caplin
dns noe. cunctorumq; ani
mantium omnium iumentorum q erant
cum eo in archa. Adduxit spm
sup tiram & imminute sunt aq
& clausi sunt fontes abyssi & ca
tharacte celi & prohibite sunt
pluuie de celo: reuerseq; sunt aq
de tira euntes & redeuntes &
reperunt minui post. c. l. dies
Requieuitq; archa mense septi
mo vicesima septima die me
sis sup montes armeniae At
ip aque ibant & decrescebant
usq; ad decimum mensem De
cimo enim mense prima die me
sis apparuerunt cacumina
montium Cumq; transissent
xl. dies aperiens noe fenes

Ge

tinui arche quam fecerat di
misit corauum Qui egredie
bat⁹ & nō reuertebat⁹ donec sicca
rent⁹ aque sup tīram Emisit
quoq; colūbam post eū: vt vi
deret si iam cessasset aque su
p faciem tīre·que cū nō inue
misset vbi requesceret pes eius
reuersa est ad eū in archa
Aque enī erant sup vniuer-
sam tīrā. Extendit q; manū:
et apprehensam retulit in archa
Expectatis vlt̄ septem diebus
alijs rursum dimisit columbā
ex archa At illa venit ad eum
ad vesperam portans ramū olue
virentib⁹ foliis in ore suo In
tellexit ergo noe quod cessasset
aque sup tīram: expectauitq;
nichilominus septem alios di
es & emisit columbā: q̄ non
est reuersa vlt̄ ad eum. Igit⁹
sexcentesimo primo anno primo
mense. prima die mensis imminu
te sunt aq̄ sup tīrā & apiens
noe tectum arche aspexit. vi
ditq; qd' exsiccata eet superfi
cies tīre Mense secdo septima
& vicesima die mensis ar
facta est tīra Locutq
est autem deus ad noe dicens
Egredere de archa tu & vxor
tua. filij tui & vxores filiorū
tuorū tecū: cuncta animalia q
sunt apud te ex omni carne
tā in volatilibus quā in bes
tijs et vniuersis reptilibus
q reptant sup tīrā educ tecū
et ingredimini sup tīram

Cresite & multiplicamini sup
eam Egressus est ergo noe &
filij eius vxor illius & vxores
filiorū eius cū eo. sed & omnia
animalia iumenta & reptilia
q reptant sup tīrā secdm genera
suū de archa egressa sunt Edi
ficauit autem noe altare dnō.
& tollens de cunctis pecōribus & volu
ribus mundis obtulit holocaus
ta sup altare Odoratusq; est
dns odorem suauitatis
Et ait ad eum Nequaquam
vlt̄ maledicam terre ppter homines
Sensus enim & cogitatio humā
cordis prona sunt ad malum ab
adolescencia sua Nō igitur pcu
tiam vlt̄ hominem omnem aiam
sicut feci cunctis diebus tīre seme
tis et messis frigus estus & estas
et hyemps nox & dies nō requi
escent: — Capl'm. ix.
Benedixitq; deus noe & filijs
eius et dixit ad eos Cresci
te et multiplicamini & implete
tīram & tīror vestr' & timor sit
sup cuncta aialia tīre et sup oēs
volucres celi. cū vniuersis que
mouent⁹ in tīra Omnes pisces
maris manui vre traditi sunt
& omne quod mouet⁹ et viuit
erit vobis in cibū Quasi olera
virencia tradidi uob omnia ex
cepto quod carnem cū sanguine
nō comedetis. Sanguinē
enī aiarū ueraū requirā de
manu cunctarū bestiarū & de
manu hominis De manu vi

et filiis eius requiram animam hominis
Quicumque effuderit humanum sanguinem
fundet sanguis illius Ad ymaginem quippe dei factus est homo Vos
autem crescite et multiplicamini et
egredimini super terram et impletete eam
Hec quoque dixit dominus ad noe et ad
filios eius cum eo. Ecce ego statuam pactum meum vobiscum et cum
semine vestro post vos et ad omnem
animam viuentem que est vobiscum tam in volucribus quam in iumentis
et pecudibus terre cunctis que egressa
sunt de archa. et omnibus bestiis terre. statuam pactum meum uobiscum: et nequaquam ultra interficiet
omnis caro aquis diluuii: Neque
erit deinceps diluuium dissipans terram. Dixitque deus Hoc signum
federis quod do inter me et uos et
ad omnem animam viuentem que
est vobiscum in generationes
sempiternas Arcum meum ponam
in nubibus et erit signum federis
inter me et inter terram Cumque
obduxero nubibus celum. apparebit
arcus meus in nubibus et recordabor federis mei quod pepigi uobiscum et cum omni anima viuente que carnem vegetat: et non
erunt ultra aque diluuii ad delendam omnem carnem Erit que
arcus meus in nubibus et videbo
illum: et recordabor federis sempiternum quod pactum est inter deum et inter
omnem animam viuentem uniuse
carnis que est super terram.
Dixitque deus noe Hoc erit signum federis quod constitui inter me
et omnem carnem super terram

Erant igitur filii noe qui egressi
sunt de archa Sem cham et iaphet
Porro cham ipse est pater Tres
pater chanaam Tres isti sunt
filii noe et ab hiis disseminatum
est omne hominum genus super uniuersam terram. Cepitque noe
vir agricola exercere terram et plantauit vineam bibensque vinum inebriatus est et nudatus in tabernaculo suo Quod cum vidisset cham
pater chanaan verenda fratris
patris sui esse nudata nunciauit
duobus fratribus suis foris At uero
Sem et iaphet pallium imposuerunt humeris suis. et incedentes
retrorsum operuerunt verenda
patris sui: facies que eorum auuerterunt
et patris virilia non viderunt
Euigilans autem non noe ex vino
cum vidisset didicisset que fecerat
ei filius suus minor aut Maledictus chanaan seruus seruorum erit fratribus suis Dixitque
Benedictus dominus deus Sem. sitque
chanaan seruus eius Dilatet
deus iaphet. et habitet in tabernaculis Sem: sitque chanaan seruus
eius Vixit autem noe post
diluuium trecentis annis et impleti
sunt omnes dies eius. Dccccxl. annorum et mortuus est. Ca. x.
Hec generationes filiorum noe
Sem. cham et iaphet nati
que sunt eis filii post diluuium
Filii iaphet Gomer et Magog
et madai Iauan et thubal et
Mosoch et thiras Porro filii
Gomer ascchenez et Riphath et
Thogorma. Filii autem Iauan

elysa et tharsis · cethym et do
danim · Ab his diuise sunt
insule gentium in regionibus suis:
unusquisque secundum linguam et fa
milias suas · filii autem cham
chus · et mesraym · et futh · et cha
naan filii chus Saba et euila
et Sabacha et Regma · et Sabata
cha filii Regma Saba · et dadan
Porro chus genuit Nem
roth · Ipse uero cepit esse potens
in tira et erat robustor uena
tor coram dno Ab hoc exiuit
proubium qsi nemrod robustus
uenator coram dno Fuit aut
principium regni eius babilon
et arach et ecchad · et chalamie
in tira sennaar · De tira illa
egressus est assur · Et
edificauit ninniuen et plateas
ciuitatis et chale Resen quor
mit ninniuen et chale · hec est
ciuitas magna At uero mes
raym genuit ludim et ana
mim et ferusim et labim et
neptuim et chesluim de qui
bus egressi sunt philistijm · et
chapturim · Chanaan
autem genuit sydonem primo
genitum suum etheum · et iebuseum
et amoreum et gergeseum et e
ueum et pherezeum sineum
et aradium samaritem et ama
theum · Per hos dissemi
nati sunt ppli chananeorum · Fuit
que sunt termini chanaan uemen
tibus a sydone geraram usque
gazam · donec ingrediaris
sodomam et gomorram et
adamam et seboim usque lesa
Hij filij cham in cognationibus
et linguis et generationibus tris
que et gentibus suis · De sem
quoque nati sunt patre omnium
filiorum eber fratre iaphet ma
iore · filij sem · elam · et assur
et arfaxad et lud et aram · filij
aram us et ul · et ether et mesa
Ad uero arfaxad genuit sala de
quo ortus est heber · natique sunt
heber filij duo · nomen unum faleg
eo quod in diebus eius diuisa est tira
et nomen fratris eius iectan · Qui
iectan genuit helmodad et saleph
et asarmoth iare et aduram et
uzal et dedla et ebal et abymeleth ·
saba et ophyr et euila et iobab
Omnes isti filij iectan · Et
facta est habitatio eorum de mes
sa pgentibus usque sephar monte
orientalem Isti filij sem secundum
cognationes et linguas et regio
nes in gentibus suis · Hec fa
milie noe iuxta pplos et natio
nes suas · ab his diuise sunt gen
tes in tira post diluuium Ca. xi.
Erat autem tira labij um
us et sermonum eorum
dem Cumque proficiscerentur de ori
ente inuenerunt campum in tira
sennaar · et habitauerunt in eo
Dixit quoque ad proximum suum Ue
nite faciamus lateres et coqua
mus eos igni · Habuerunt que
lateres pro saxis et bitumen
pro cemento Et dixerunt Uenite
faciamus nobis ciuitatem et
turrim · cuius culmen pueniat

rebim ad & celebremus nomen
nostrū ne quam diuidam in v-
musas ptes Descendit
autem dns vt videret ciuitate
& turrim quā edificabāt filij
adam: & dixit Ecce vnus est
ppls & vnū labiū omnib; Cepe
rūtq; hoc facere ut desistent a co
gitacionib; suis donec eas ope
compleant Venite igitur des
cendamus & cōfundamus ibi lingua
eor: ut non audiat vnusquisq; uo
cem proximi sui Atq; ita diuisit
eos dns ex illo loco in vnūsas
tras & cessauerūt edificare ciui
tatem Et idcirco vocatū est no
men eius babel: quia ibi cōfusū
est labiū vniūse terre et inde
dispersit eos dns sup faciem cui
tarū regionū Hee gene
racionis sem. Sem centū erat
annor; qndo genuit arfaxat bi
ennio post diluuiū Vixitq; sem
postquam genuit arfaxat qn
gentos annos & genuit filios et
filias Porro arfaxat vixit x
xxv annos & genuit chainan
Vixitq; arfaxat postquam ge
nuit chainan. cccc. xxx annis
& genuit filios 2 filias Vixit
autē chainan c. xxx annis &
genuit sale Vixitq; chainan
postquā genuit sale ccc trib9
annis & genuit filios 2 filias.
Sale quoq; vixit xxx annis &
genuit heber Vixitq; sale post
quā genuit heber. cccc. tribus a
nis & genuit filios & filias Vix
it autem heber xxx mi. an
nis & genuit phaleg. Et vixit
heber postquā genuit phaleg
cccc xxx annis & genuit reu
Vixitq; phaleg postquā genu
it reu cc vnū annis & genuit
filios & filias Vixit autem
reu xxx duob; annis & genuit
Sarug Vixitq; reu postquā
genuit sarug cc vij annis &
genuit filios & filias Vixit vo
sarug xxx annis & genuit na
chor Vixit q; sarug postquā
genuit nachor cc annis & ge
nuit filios & filias Vixit au
tem nachor xxv vnū annis & ge
nuit thare Vixitq; nachor post
quā genuit thare c xx annis an
nis & genuit filios & filias.
Vixitq; thare lxx annis & genuit
abiram & nachor & aran.
Hee sūt autē generaciones
thare. Thare genuit abiram
& nachor. & aran Porro aran
genuit loth Mortuus est aut
aran ante patrem suū in
tra natiuitatis sue in vr chal
deor Duxerūt autem abram
2 nachor vxores nomen vxo
ris abiram. sarai. et nomē
vxoris nachor. melcha: filia
aran pris melche. et patris
iesche Erat autē sa
rai sterilis nec habebat libe
ros Tulit itaq; thare abiram
filiū suū & loth filiū aran.
filium filij sui et saray nuru
suā vxorem abiram filij sui
& eduxit eos de vr chaldeor
ut iret in tra chanaan. Vene
rūtq; vsq; aran: & habita

Ge

uerūt ibi et fēi sūt dies thare
CC v annor et mortuus est in
aran: — Capīm. xij.

Dixit autem dominus ad abrā
Egredere de tra tua et de
cognatione tua. et de domo pa
tris tui et veni in tram quā mo
strabo tibi. faciāq te in gente
magnā Et benedicā tibi et mag
nificabo nomen tuū: eriscq be
nedictus Benedicā bnīdicētibus
tibi et maledicam maledicētibus
tibi: atq in te bnīdicent vniuse
cognationes tre Egressus est ita
q abram sicut pceperat ei do
minus. et ibat cū eo loth Septua
gīta quinq annor erat abram
cū egrederet de aran Tulitq
sarai vxorem suam. et loth fili
um fratris sui vniusamq sub
stantiam quam possederant et
aias quas fecerant in aran
Et egressi sūt ut irent in tra
chanaan Cūq venissent in eā:
pstransiuit abram tram vsq ad
locū sychem et vsq ad cōual
lem illustrem Chananeus at
tū erat in tra Apa
ruitq dns abram et dixit ei Se
mini tuo dabo tram hanc Qui edi
ficauit ibi altare domino qui ap
paruerat ei Et inde transgredīs
ad montem qui erat contra o
rientem bethel tetendit ibi ta
bernaculū suū: ab occidente ha
bens bethel et ab oriente hay
Edificauit quoq ibi altare do
mino et inuocauit nomen
eius Pergeq abram vadēs
et vltra progrediens ad meri
diem Facta est autē fames
in tra Descenditq abrā
in egyptū ut peregrinaret ibi
preualuerat enī fames in tra
Cūq ppe eet ut ingrederetur
egyptum dixit sarai vxori sue
Noui quod pulchra sis mulier
et qd cum viderint te egyptij
dicturi sūt. vxor ipīus est et mt
ficient me. et te reseruabūt
Dic ergo obsecro te quod soror
mea sis ut bn sit in ppter te et
viuet aia mea ob gratiam tui.

Cumq ita ingressus esset
abram egyptum viderunt egip
tij mulierem quod eet pulchra
nimis et nūciauerūt principes
pharaonis et laudauerūt eam
apud illū et sublata est mulier
in domū pharaonis Abram
uo bene vsi sūt ppter illam Fuerūt
q ei oues et boues et asini et ser
ui et familie et asine et camelī
Flagellauit autem dns pharaonē
plagis magnis et domū eius ppter
sarai vxorem abram Vocauit
q pharao abram et dixit ei.
Quid nam est quod fecisti michi
Quare nō indicasti michi qd
vxor tua eet Quāobrausam
dixisti sororem tuā esse. ut tolle
rem eam michi in vxorem Sed
igitur ecce coniux tua accipe eā
et vade Precepitq pharao sup
abram viris et eduxerūt eum
et vxorem illius et omnia que
habebat — Capīm. xiij.

Ascendit ergo abram de
egypto ipe et vxor eius

et omia que habebat et loth cu
eo. ad australem plagam Erat
aut dives valde in possessione
argenti et auri Reversusq; est per
iter quo venerat a meridie
in bethel usq; ad locu ubi prius fix
erat tabnaculu inter bethel et hay
in loco altaris quod fecerat prius
et invocavit ibi nomen dni Sed
et loth qui erat cu abiram fuerut
greges ovium et armenta et tab
nacula: nec potuit eos capere
tra. ut habitarent simul Erat qp
pe substancia eorum multa et non
quibat comunitet Unde
et fta est rixa inter pastores gre
gum abiram et loth Eo aute tem
pore chananaeus et ferezeus ha
bitabat in illa tra Dixit ergo
abiram ad loth Ne queso sit iurgiu
inter me et te et inter pastores
meos et pastores tuos fres enim
sumus Ecce universa tra coram te
est recede a me obsecro Si ad sin
istram ieris ego dexteram tene
bo Si tu dexteram elegeris ego
ad sinistrum pgam Elevatis ita
q; loth oculis vidit omem circa
regionem iordanis q universa ir
rigabat antequa subverteret dns
sodomam et gomorram sicut
paradisus dni et sicut egyptus
venientibus in segor Elegitq; si
bi loth regionem circa iordanem
et recessit ab oriente divisiq; sut
alterutr a fre suo Abiram habi
tavit in tra chanaan: loth mo
ratus e in oppidis q erant circa
iordanem et habitavit i sodomis

Homines autem sodomite pessimi
erant et peccatores coram dno nimis
Dixitq; dns ad abiram
postquam divisus est ab eo loth.
Leva oculos tuos et vide a loco
in quo nunc es ad aquilonem et
ad meridiem. ad orientem
et occidentem omem tra quam
conspicis tibi dabo et semini tuo
in sempiternum faciamq; semen tuum
sicut pulvem tre Si quis potest
hominum numerare pulvem se
menque tuum numerare po
terit. Surge et pambula tram
in logitudine et latitudine sua
quia tibi dabitur sum oam
Movens igit abiram
tabnaculum suum venit et habita
vit iuxta convallem mambre
quod est in hebron edificavit
q; ibi altare dno Capl'. xiiij.
Factum est autem in illo
tempe ut amraphel rex
semaar et arioth rex ponti
et chodorlaomor rex elamitar
et thadal rex gencium inierent
bellum cont bera regem sodo
mor et cont bersa regem go
morre et cont semaab rege
adame et cont semeber rege
seboim et cont regem bale.
ipsa est segor Omes hi conve
nerunt in vallem silvestrem
q nunc est mare salis Quodecim
enim anis servierant chodorlao
mor et tricesimo ano recesse
runt ab eo Igit ano quartodeci
mo venit chodorlaomor et re
ges qui erant cum eo pressiruntq;

Ge

raphaym in astaroth carnaim
et zuzym cum eis Etenim in sabe
cariathaim et zoziros in montibus
seyir usque ad terebinthum pharan
que est in solitudine Reuersique sunt
et venerunt ad fontem mesphat
ipsa est cades Et percusserunt omem
regionem amalechitarum: et
amoreum qui habitabat in asa
son thamar Et egressi sunt rex
sodomorum et rex gomorre et rex
adame et rex seboim necnon
et rex bale q̃ est segor et direxerunt
conflictum eorum aciem in valle sil
uestri ut suis fimbriis dimicarent
scilicet aduersus chodorlaomor
regem elamitarum et thadal re
gem gentium et amraphel rege
semaar et arioth regem pon
ti quatuor reges aduersus quin
que Vallis autem siluestris ha
bebat puteos multos bituminis
fugiensque rex sodomorum et rex go
morre ibique deuiterunt ceciderunteque
ibi: et qui remanserunt fugerunt
ad montem Tulerunt autem
substantiam sodomorum et gomorre et om
nia que ad cibum pertinent et abi
erunt necnon et loth et substantiam eius.
filium fratris abiram qui habitabat
in sodomis Et ecce unus qui eua
serat nunciauit abiram hebreo
qui habitabat in cedualle mambre
amorrei fratris eschol et fratris ana
ner enim pepigerant fedus cum
abiram Quod cum audis
set abiram captum videlicet loth
fratrem suum numerauit expedi
tos ueruaculos suos ccc xv
et uenit et persecutus est eos usque

dan et diuisis sociis irruit sup
eos nocte percussitque eos et persecu
tus est eos usque hoba quae est ad le
uam damasci Reduxitque omnem
substantiam et loth fratrem suum cum substan
cia illius mulieres quoque et po
pulum Egressus est autem rex
sodomorum in occursum eius post
quam reuersus est a cede chodorlao
mor et regum qui cum eo erant
in valle sabe que est vallis regis
At vero melchisedech rex
salem proferens panem et vinum
erat enim sacerdos dei altissimi Be
nedixitque ei et ait Benedictus abiram
deo excelso qui creauit celum et
terram et benedictus deus excelsus quo
protegente hostes in manibus
tuis sunt et dedit ei decimas ex
omnibus Dixit autem rex sodomorum
ad abiram da michi animas ceteras
tolle tibi Cui respondit ei leuo
manum meam ad dominum deum ex
celsum possessorem celi et terre
quod a filo subtemine usque ad
corrigiam caligae non accipiam
ex omnibus que tua sunt ne dicas
ego ditauit abiram exceptis hijs
que comederunt iuuenes et pirum
virorum qui venerunt mecum. Aner
eschol et mambre isti accipiant
partes suas Capitulum. xv.
Hijs ita transactis factus
est sermo domini ad abiram
per visionem dicens noli timere
abiram ego protector tuus sum
et merces tua magna nimis
Dixitque abiram Domine deus quid
dabis michi Ego uadam absque

libeis & filio procuratoris domi
mee iste damascus eliezer Addi
ditq; abram Mihi autem non
dedisti semen Et ecce vnaculus
meus heres meus erit Statimq;
sermo dni factus est ad eum di
cens Non erit hic heres tuus. sed
qui egredietur de vtero tuo ipse
habebis heredem Eduxitq; eum
foras & ait illi Suscipe celum & nu
mera stellas si potes Et dixit
ei Sic erit semen tuum
Credidit abram dno et reputa
tum est ei ad iusticiam Dixit
q; ad eum Ego dns qui eduxi
te de hur chaldeorum vt darem
tibi terram istam et possideas
eam At ille ait Dne deus vnde
scire possum quod possessurus
sim eam. Respondens
dns Sume inquit in vacam
triennem & capram trimam.
& arietem annorum tiem. turtu
rem quoq; & columbam Qui tol
lens vniuersa hec. diuisit ea
per medium: & vtrique partes cont
se alterum posuit. aues autem
non diuisit descenderuntq; uo
lucres super cadauera & abigebat
eas abram Cumq; sol occuberet
sopor irruit super abram & hor
ror magnus & tenebrosus in
uasit eum Dictumq; est ad eum
Scito prenoscens quod peregrinum
semen tuum sit in terra non sua &
subicient eos seruituti & affli
gent CC CC annis Verumtamen
gentem cui seruituti fuerit ego iu
dicabo. & post hec egredient
cum magna substancia Tu aut
ibis ad pres tuos in pace sepul
tus in senectute bona Tertia
autem quarta reuertent huc Ne
dum enim completa sunt iniq
tates amoreorum vsq; ad pnc
tempus Cum ergo occubuisset
sol facta est caligo tenebrosa. &
apparuit clibanus fumans & la
pas ignis transiens inter diuisio
nes illas. In die illo pe
pigit dns cum abram fedus
dicens Semini tuo dabo terram
hanc. a fluuio egypti vsq;
ad fluuium magnum eufratem.
cineos & cenezeos et cethmo
neos & etheos & ferezeos ra
phaim quoq; & amoreos &
chananeos. & geregezeos &
iebuseos Capitulum. XVI
Igitur sarai vxor abram no
genuerat liberos: sed habens
ancillam egypciam nomine agar
dixit marito suo Ecce conclu
sit me dns ne parere: ingre
de ad ancillam meam. si for
te saltem ex illa suscipiam filio
os Cumq; ille acquiesceret deprecan
ti. tulit agar egipciam ancil
lam suam post annos decem quam
habitare coperant in terra cha
naan et dedit eam viro suo
vxorem Qui ingressus est
ad eam At illa concepisse se vi
dens despexit dnam suam
dixitq; sarai ad abram Iniq
q agis cont me Ego dedi

Ge

ancillam meam in sinu tuu q
videns quod concepit despectui
me habet iudicet dns inter me
et te Cui respondit abram Ecce
ancilla tua in manu tua
est: utere ea ut libet Affligere
igitur eam sarai fugam iniit
Quamq; invenisset illam
angelus dni iuxta fontem aq
in solitudine qui est in deserto
in via sur dixit ad eam agar
ancilla sarai unde venis et quo
vadis. Illa respondit a facie
sarai domine mee ego fugio dix
itq; ei angelus dni Redire ad
dominam tuam et humiliare sub
manu ipius Et rursum multi
plicans inquit multiplicabo
semen tuum: et non numera
bitur p multitudine Ac deinceps
Ecce ait concepisti a paries filium
vocabisq; nomen eius ismahel
eo q audierit dns afflictionem
tuam. Hic erit ferus ho. manus
eius contra omes et manus omi
cont eum et ex regione universorum
fratrum suorum figet tabernacula
Vocavit autem agar nomen
dni qui loquebatur ad eam: tu
deus qui vidisti me Dixit enim
Profecto hic vidi posteriora
videntis me Propterea appel
lavit puteum illum puteum viventis
et videntis me ppe est inter
cades. et barad Peperitq; agar
abre filium qui vocavit nomen
eius ismahel Octoginta et sex
annorum erat qn pepit ei agar
ismahelem Capitm. xvij.

Postqua vo abram xcc et
viii annorum esse cepat apparuit
ei dns dixitq; ad eum. Ego dns
omps ambula coram me et esto p
fectus ponamq; fedus meum inter me
et te et multiplicabo te vehemen
ter nimis Cecidit abram pro
nus in faciem Dixitq; ei deus
Ego sum deus et pac
tum meum tecum eris patr multarum
gentium nec ultra vocabitur nomen
tuum abram sed appellaberis ab
ham quia patrem multarum gentium
constitui te Faciamq; te crescere vehe
mentissime. et ponam te in gen
tibus regesq; ex te egredientur
et statuam pactum meum inter me et
te a inter semen tuum post te in
generationibus suis federe sempiterno
ut sim deus tuus et seminis
tui post te Daboq; tibi et semi
ni tuo terram peregrinationis tue
omnem terram chanaan in possessio
nem eternam eroq; deus eorum
Dixit iterum deus ad abraham
Tu ergo custodies pactum meum:
et semen tuum post te in generatio
nibus suis hoc est pactum quod
observabitis inter me et vos et se
men tuum post te Circu
cidetur ex vobis omne masculi
num et circumcidetis carnem preputii
vestri: ut sit in signum fedeis inter
me et vos Infans octo dierum
circumcidetur in vobis omne mascu
linum in generationibus vestris tam
vernaculus quam empticius circumci
detur Et quicumq; non fuerit de stirpe
vestra circumcisus morietur Etiamq;

pactum meū in carne vrā in fedꝰ
eternū ¶ Masculꝰ cuiꝰ ppucij caro cir
cūcisa nō fuerit. delebit aīa illa de
ppl'o suo quia pactū meū irritū
fecit ¶ Dixit quoq; deus ad abra
ham sarai vxorem tuā nō voca
bis sarai · sz saram : et benedicā
ei & ex illa dabo tibi filiū. vocabꝰ
q; nomen eius ysaac · cui bene
dicturꝰ sum : eritq; in nacīoēs
et reges ppl'orū orient' ex eo Cecꝰ
dit abraham in faciem suā & ri
sit dicēs in corde suo. putasne
centenario nascet filius? & sara
nonagenaria pariet? ¶ Dixitq;
ad deū Vtinam ismahel viuat
coram te Et ait ad abraham
Sara vxor tua pariet tibi filiū
vocabisq; nomen eius ysaac. &
constituam pactū meū illi in fe
dus sempit'nū · et semini eius pꝰ
eū Sup ismahel quoq; exaudi
ui te Ecce bēdicam ei & augebo
& multiplicabo eū valde Duode
cim duces genēbit & faciam illum i gen
tem magnam · Pactum vero
meū statuam ad ysaac quem
pariet tibi sara tempe isto in
āno alterō Cūq; finitꝰ esset
sermo loquēs cū eo · ascendit
deus ab abraham Tulit autem
abraham ismahelem filiū suū
2 omēs vnaculos domus sue ·
vnūsos q; quos emerat cū
tos maires ex omnibus viris do
mus sue : & circūcidit carnem p
ppucij eorū · statim in ipo die si
cut prepat ei deꝰ.

Nonaginta & nouem ānorū
erat abraham qn circūcidit car
nem ppucij sui : et ismahel filiꝰ
eius xiii ānos impleuerat tpe
circūcisionis sue Eadem die circū
cisus est abraham et ismahel
filius eius · et omēs vi' domus
illius tam vnaculi quam emp
tiēj et alienigene pit' circūcisi sūt

Apparuit autē Ca. xviij.
ei dnꝰ in cōualle mamb
sedenti in hospicio tab'naculi sui
in ipo feruore diei Cūq; eleuas
set oculos suos apparuerūt ei
tres vi' stantes ppe eum Quos
cū vidisset cucurrit in occursū
eorū de hostio tab'naculi et ado
rauit in t'ram 2 dixit Dne si
inuenī gratiam in oculis tuis ne
trānseas seruū tuū : sed afferam
paurillum aque · & lauate pedes
vrōs & quiescite sub arbore po
namq; buccellam panis 2 cōfor
tet' cor vrm Postea trānsibitis via
vrām Idcirco em declinastis
ad seruū vrm Qui dixerūt
fac ut locutus es. festinauit ab
ham in tab'naculum ad saram
dixitq; ei Accelera. tria sata
simile cōmisce & fac subcineri
cios panes Ipe vō cucurrit ad
armentū 2 tulit inde vitulū
tenerrimū et optimū deditq;
puero Qui festinauit et coxit
illū Tulit quoq; butirū & lac
2 vitulum quē coxerat : et po
suit coram eis Ipe vō stabat
iuxta eos sub arbore Cumq;
comedissent dixerūt ad eum
Vbi est sara vxor tua : Ille

Ge

respondit Ecce in tab'naculo est
Cui dixit Reuertens veniam
ad te tempe isto vita comite ⁊
habebit filiū sara uxor tua Q°
audito sara risit post ostiū ta
b'naculi Erant autem ambo se
nes ꝓuectq; etatis: ⁊ desi erat
sare fieri mulieba Ruc risit
occulte dicens Postquam con
senui dn̄s meus uetulus est.
voluptati operam dabo: Dix
it autem dn̄s ad abraham:
Quare risit sara dicens. num
vo pariturā sum anus? Nūqd
deo est quicquā difficile: Iux
ta condictum reuertar ad te hoc
eodem tpe vita comite: et habe
bit sara filiū. Negauit sara di
cens Nō risi timore ꝓt'rita. do
mine autē. nō est ita mq̄t.
sed risisti Cum ergo surrexe
rūt inde vi. direxerūt oculos
contra sodomam: ⁊ abrahā
simul gediebat. deducens eos
Dixitq; dn̄s Nūm celare poto
abraham que gesturus sum. cū
futurus sit in gentem magnam
ac robustissimā. ⁊ benedicende
sint in illo omēs nationes terre
Scio enim quod ꝓceptuus sit
filijs suis ⁊ domui sue post se
ut custodiant viam dn̄i ⁊ faci
ant iusticiam ⁊ iudiciū ut ad
ducat dn̄s ꝓp' abraham oīa
q̄ locutus est ad eum Dixit ita
q; dn̄s Clamor sodomorū ⁊ go
morreorū multiplicatus ē et
pccm eorū aggrauatū est nimis
Descendam ⁊ videbo utrū da
morem qui venit ad me opte
compleuerint an non est ita ut
sciam Conuersiq; sūt inde ⁊ abi
erūt sodomam:

Abraham vo adhuc stabat co
ram dno. Et appropinquans ait
ꝑdes iustū cū impio Si fuerint qui
quaginta iusti in ciuitate peribūt
simul et nō parces loco illi ꝓp' q̄n
quagīta iustos si fuerūt in ea:
Absit a te ut rem hāc facias. ⁊ oc
cidas iustū cū impio fiatq; ius
tus sicut impius Non est tuū h°
qui iudicas omnem terram Nequa
quāquā facies iudiciū Dixitq;
dens ad eum. Si inueneo in sodo
mis q̄nquaginta iustos ī medio
ciuitatis dimittam omni loco
ꝓp' eos Rndens abraham ait
Quia semel cepi loquar ad do
minū meū cū sim pulvis et
cinis Quid si minus q̄nquagī
ta q̄q; iustis fuerint delebis
ꝓp' quadraginta q̄q; vniūsa
vrbem Et ait Non delebo si in
ueniero ibi xl^ta^ quiq; Rursuq; lo
cutus est ad eum Si autem xl^ta^
inuenti fuerūt quid facies Ait.
Non pcuciā ꝓter xl^ta^ Ait rursū
Ne queso inquit indigneris
dne si loquar. Quid si inuēti
fuerūt ibi t^g^inta Rndit Non
faciam si inueneo ibi xxx^ta^ Q^ua^
semel ait cepi loquar ad do
minū meū Quid si inuenti fue
rint ibi xx^ti^ Et dixit non ī
ficiā ꝓp' xx. Obsecro inquit ne
irascaris dne: si loquar adhuc
semel Quid si inuēti fuerūt ibi
dece. Dixit Non delebo ꝓp' x.
Abijt dn̄s postquam cessauit

nesis

loqui ad abraham et ille reuersus
est in locum suum. Capl'm. xix.
Venerunt que duo angeli sodomam
vespere sedente loth in foribus
ciuitatis Quem cum vidisset. surre-
xit et iuit obuiam eis adora-
uitque pronus in terram et dixit
Obsecro dni. declinate in domum
pueri vri et manete ibi lauate
pedes vros: et mane proficisci-
mini in viam vram Quidixe-
runt Minime: sed in platea ma-
nebimus Compulit illos oppido
: ut diuerterent ad eum ingressisque
domum illius fecit quimum Coqui
azima: et comederunt. Prius autem
quam irent cubitum. viri ciuitatis
vallauerunt domum a puero vsque
ad senem omnis populus simul
Vocauerunque loth et dixerunt ei
Vbi sunt vi qui introierunt ad
te nocte? Educ illos huc: ut
cognoscamus eos Egressus ad
eos loth post tergum ac claudens
ostium aut Nolite quaeso fres mei
nolite malum hoc facere Habeo du-
as filias que nec dum cognoue-
runt virum educam eas ad uos et
abutimini eis sicut placuerit
vobis. dum modo viris istis nichil
faciatis mali. quia ingressi sunt
sub umbraculum meum At illi
dixerunt Recede illuc Et rursus
ingressus es inquiunt ut adue-
na Numquid ut iudices Te ergo
ipsum magis quam hos affligemus
Cumque faciebat loth vehemen-
tissime iam prope erat ut infir-
gerent fores Et ecce miserunt
manum viri et introduxerunt ad
se loth. clauserunque ostium et eos
qui erant foris percusserunt cecita-
te. a minimo usque ad maximum
ita ut ostium inuenire non possent
Dixerunt autem ad loth Habes hic
tuorum quempiam generum. aut
filios aut filias? Omnes qui tui
sunt educ terum de vrbe hac. dele-
bimus enim locum istum. eo quod increuerit
clamor eorum coram dno qui mi-
sit nos ut perdamus eos ~~Egres-~~
~~sus itaque~~. Egressus
itaque loth. locutus est ad gene-
ros suos qui acceperant
filias eius et dixit Surgite
egredimini de loco isto quia
delebit dnus ciuitatem hanc Et visus
est eis quasi ludens loqui Cum que
esset mane festinabant eum angeli
dicentes. Surge et tolle vxorem
tuam et duas filias tuas quas
habes. ne et tu pereas in
scelere ciuitatis Dissimulante illo.
apprehenderunt manum eius et ma-
num vxoris eius et duarum filiarum
eius. eo quod parcet illi dns et educ-
erunt eum. posueruntque extra ciuita-
tem Cum iam loquti sunt ad eum di-
centes Salua animam tuam Noli
respicere post tergum nec stes in omni
loco circa regionem sed in monte
saluum te fac: ne et tu simul pe-
reas Dixitque loth ad eos Nque
so dne mi. quia inuenit ser-
uus tuus gratiam coram te et mag-
nificasti misericordiam tuam quam
fecisti mecum ut saluares animam
meam: Nec possum in monte
saluari. ne forte apprehendat

Ge

me malū ⁊ moriar. Est ciuitas
iuxta ad quam possum fugere
pua: et saluabor in ea. Nūquid
nō modica est et viuet aīa mea
Dixitq; ad eum. Ecce etiam in
hoc suscepi preces tuas. ut nō subuer
tam urbem pro qua locutus es
festina ⁊ saluare ibi quia nō
potō facere quicquā donec ingre
diaris illuc. Ideo vocatū est no
men urbis illius segor. Sol egres
sus est super terram. ⁊ loth ingres
sus est segor. Igit dnūs pluit super
sodomam ⁊ gomorram sulphur
et ignem a domino de celo:
⁊ subūtit ciuitates has ⁊ om
nem terra circionem vniuersos ha
bitatores urbium. ⁊ cuncta terre vi
rentia. Respiciens q; vxor eius
post se. vsa est in statuam sal.
Abraham autem consurgens
mane vbi steterat pius cum
dnō. intuitus est sodomam ⁊ go
morram ⁊ vniuersam terram
regionis illius. Viditq; asten
dentem fumum Cum eū subuerte
ret dnūs ciuitates regionis illius
recordatus est abhe et liberauit loth
de subuersione urbium in quibus
habitauerat. Ascenditq; loth de
segor ⁊ mansit in monte. Due q;
filie eius cū eo. Timuerat enim
manere in segor ⁊ mansit in spe
lunca ipe ⁊ due filie eius.
Dixitq; maior ad minorem. Pater nr̄ senex est ⁊ nullus
vir ꝝ remansit in terra qui possit
ingredi ad nos iuxta morem
vniuerse terre. Veni inebriemus
eum vino dormiamq; cū eo: ut seru
are possimus ex pre nro semen de
derūt itaq; pri suo bibere vinū noc
te illa: ⁊ ingressa est maior dormi
uitq; cum pre. At ille nō sensit
nec qn̄ accubuit filia. nec qn̄ sur
rexit. Altera quoq; die dixit ma
ior ad minorem. Ecce dormiui
heri cū pre meo. demus ei bibere
vinū etiam hac nocte ⁊ dormi
es cū eo ut saluemus semen de
pre nro. Dederūt ⁊ illa nocte
pri vinū. Ingressaq; minor filia
dormiuit cū eo. et nec tūc qui
dem sensit quando accubuerit uel
qn̄ illa surrexerit. Conceperunt
ergo due filie loth de pre suo.
peperitq; maior filū. ⁊ vocauit
nomen eius moab. ipe est pr
moabitarū usq; in pesentem
diem. Minor quoq; peperit filū
⁊ vocauit nomen eius Amon
id est filius ppli mei. ipe est pr
ammonitarū usq; hodie. XX
Profectus inde abraham
australem in terram aus
tralem habitauit inter cades ⁊
sur ⁊ pegrinatus est in gera
ris. Dixitq; de sara vxore sua
soror mea est. Mansit ergo aby
melech rex geraris ⁊ tulit eam
Venit autem deus ad abymelech
per somnium noctis ⁊ ait ei. En
morieris ppter mulierem quam
tulisti: habet enim virum. aby
melech vero nō tetigerat eam. Et
ait. Dne num gentem ignoran
te ⁊ iusta interficies? Nonne ipe

dixit m̃ soror mea est & ipa ait
frat̃ meꝰ est? In simplicitate cor
dis mei & mũdicia manuum
mearꝫ feci hoc Dixitq; ad eum
deus Et ego scio quod simplici
corde fecisti: & ideo custodiui te
ne pcaires in me & nõ dimisi ut
tãgeres eam Nũc igit̃ redde vxorẽ
viro suo quia ꝓpheta est: & ora
bit pro te & viues Si autem no
lueris reddere: scito q; morte
morieris tu & omnia que tua sũt
Statimq; de nocte consurgẽs
abymelech vocauit omnes seruos
suos et locutꝰ est vniuersa vba
yet in auribꝰ eorꝫ Timueruntq;
omnes viri valde Vocauit au
tem abymelech etiam abrahã
& dixit ei Quid fecisti nobis
Quid pcauimꝰ in te quia in
duxisti sup me & sup regnum
meũ pcm grande Que non
debuisti fac̃ fecisti nobis Rur
sũq; expostulas ait Quid vi
disti vt hoc facẽs Rndit abra
ham Cogitaui mecũ dicẽs for
sitan nõ est timor dei in loco iste
et interficient me ꝓpt̃ vxorem
meam Alias autem vere soror
mea est filia pris mei et nõ fi
lia mris mee et duxi eam vxo
rem. Postquã autem eduxit
me deus de domo pris mei
dixi ad eam Hãc mãiam faci
es mecũ in omni loco ad quẽ
ingredierẽ. dicens quod frat̃
tuus sim Tulit igit̃ abymelech
oues & boues seruos & ancillas
& dedit abraham tradiditq; il
lisaram vxorem suam & ait
Terra coram vobis est vbicũ
q; tibi placuerit habita Sare at
dixit Ecce mille argenteos dedi
fratri tuo: hoc erit tibi in vela
men oculorꝫ ad omnes qui tecum
sũt & quocũq; pieveris meme
toq; te esse deprehensam Ora
te autem abraham sanauit ds
abymelech & vxorem ancillasq;
eius et pepererũt Concluserũt
enim deus omnẽ vulua domꝰ
abymelech ꝓpt̃ saram vxorẽ
abraham Capm. xxi.

Visitauit aut̃ dnꝰ saram
sicut promiserat & imple
uit que locutꝰ est Concepit &
pepit filiũ in senectute sua tẽ
pore quo pdixerat ei ds Vo
cauitq; abraham nomẽ filij su
i quẽ genuit ei sara ysaac. &
circũcidit eũ octauo die sicut
ꝓcepat ei ds Cũ centũ essẽt
anorꝫ hac quippe etate patris
natus est ysaac Dixitq; sa
ra Risum fecit michi deus
Quicũq; audierit cõridebit
m̃i Rursũq; ait Quis auditu
rus crederet abraham quod
sara lactaret filiũ quẽ pepit
ei iam senem? Creuit igitur pu
er & ablactatꝰ est: fecitq; ab
ham grãde cõuiuiũ in die ab
lactationis eius Cũq; vidisset
sara filiũ agar egyptie luden
tem cũ ysaac: dixit ad abra
ham Eice ancillam hãc et fi
liũ eius Non enim erit heres

Ge

filius ancille cū filio meo ysaac.
Dixit accepit hoc abraham pro
filio suo Cui dixit deus Non tibi vi
deatur asperū sup puero et sup
ancilla tua. omia q dixit tibi sa
ra audi vocem eius quia in
ysaac vocabit tibi semen. sed
et filiū ancille faciam in gentē
magnā: quia semen tuū est
Surrexit itaq abraham mane
et tollens panem et utrem o
aque imposuit scapule eius
tradiditq puerū. et dimisit eā
Que cū abisset errabat i soli
tudine bersabee Cūq cōsumpta
eet aq in utre abiecit puerū
subt vnam arborum que ibi
erat et abiit Seditq eregioe
procul quitū potest arcus iace
re Dixit enī Non videbo mo
rientem puerū Et sedens cōt
leuauit uocem suā. et flevit
Exaudiuit autē
deus voce pueri. Vocauitq a
gelus dni agar de celo dicēs
Quid agis agar Noli time
Exaudiuit enim deus voce pu
eri de loco in quo ē Surge
tolle puerū et tene manu
illiq qr in gentē magnam fa
ciam eū Aperuitq oculos eiq
deus Que videns puteum a
q abiit et implevit utrem de
ditq pueo bibe: et fuit cū eo
Qui crevit et moratus est
in solitudine et factus est iuve
nis sagittarius: habitauitq
in deserto pharan Et accepit
illi mater sua vxorem de tei
ra egypti Eodem
tempe abymelech et phycol ex
ercitq princeps exercitus eius ad ab
ham Deus tecū est in omibus
que agis Iura ergo p dnm ne
nocias mihi et posteris meis stir
pique mee: sed iuxta misericordiam
quā feci tibi facies mihi et terre i
qua vsatus es aduena Dixitq
abiraham Ego iurabo Et increpa
uit abiraham abymelech ppt
puteū aq. quē vi abstulerant
seruī illiq Ñndit abymelech Nes
cui quis fecerit hac rem sed et
tu non indicasti mihi et ego nō au
diui ppt hodie Tulit itaq abra
ham oues et boues et dedit aby
melech Pcusseruntq ambo fedus
Et statuit abiraham septem ag
nas gregis seorsum Cui dixit
abymelech Quid sibi volūt sep
tem agne iste. quas stare fecisti
seorsum At ille. septem inquit
agnas accipies de manu mea
vt sint in testimoniū mihi qm
ego fodi puteū istū Idcō vocā
tus est locus ille bersabee qm
quia ibi vtq iuraui et inierūt
fedus pro puteo iuramenti Sur
rexit aut abymelech et phy
col princeps militie eius reuersi
qr sūt in terram palestinorū Abra
ham vero plantauit nemus in
bersabee et inuocauit ibi nomē
domini dei eterni: et fuit colonus
terre phylistinorū diebus multis.
Que postquā Capt. xxij.
gesta sūt tentauit deus
abraham: et dixit ad eū Abha

abraham Et ille rndit. assu sum
unigenitu illi Tolle filu tu ~~ysa~~ quem di
ligis ysaac. & vade in tram visio
nis atq; offer eum ibi holocaus
tu sup unu moniu que mostra
ro tibi Igit Abraham de noc
te consurgens strauit azinum
suu. ducens secu duos iuuenes
& ysaac filiu suu Cuq; concidis
set ligna in holocaustu abiit ad
locu que pceperat ei ds Die aut
tio leuatis oculis vidit locu pro
cul: dixitq; ad pueros suos Exper
tate hic cu asino ego & puer il
luc usq; ppetrantes postquam ado
rauerim reuertem ad uos Tulit q;
ligna holocausti & imposuit sup
ysaac filiu suu Ipse ut portabit
in manibus suis ignem & gladiu
Cumq; duo pgerent simul: dixit y
saac pri suo Pat mi At ille es
pondit Quid vis fili? Ecce in
quit igns & ligna. vbi e victima
holocausti? Dixit abraham. deus
prouidebit sibi victima holo
causti fili mi. Pgebant go pitet.
uenerutq; ad locu que ostendat
ei ds In quo edificauit altare &
desup ligna coposuit Cumq; colli
gasset ysaac filiu suu. posuit
eum in altari sup struem ligno
rum Extenditq; manu et arri
puit gladiu ut imolaret filiu
suu Et ecce angelus dni de celo
clamauit dicens Abraham ab
ham Qui rndit assum. Dixitq;
ei No extendas manu tua sup pu
eru: neq; facias illi quicquam
Nunc cognoui q; timeas dm eo no
p

peperisti filio tuo unigenito ppter
me Leuauit abraham oculos vi
ditq; post tergum arietem inter ue
pres hereentem cornibus Quem
assumens obtulit holocaustum
pro filio Appellauit q; nomen
loci illius dns videt Unde usq;
hodie dicit in monte dominus
videbit Vocauit autem angelus
dni abraham secundo de celo di
cens Per memetipm iurauui
dicit dns quia fecisti rem hanc
et no peperisti filio tuo unigeni ~~ppter me~~
to benedicam tibi & multiplica
bo semen tuu sicut stellas celi
& velut arenam que e in littore
maris possidebit semen tuu
portas inimicorum suorum et bene
dicent in semine tuo omnes
gentes tre quia obedisti voci
mee Reuersus est ergo abraham
ad pueros suos. abieruntq; bersa
bee simul & habitauit ibi

His ita gestis nuciatu
est abraham quod meleha q;
genuisset filios nachor fri suo:
hus primogenitu & buz fratrem
eius Chamuel quoq; patrem
syrorum & chased & azau phel
das quoq; & iedlaph ac batu
hel de quo natu est rebecca
Octo istos genuit meleha Na
chor fri abraham Concubina
uero illius noie Roma peperit
tabe & gaon. & thaas & ma
acha

Capitulum. xxiij.

Vixit autem sara. C. xx.
vij. ans & mortua est
in ciuitate arbee. q; est hebron
in tra chanaan Venitq; ab

Ge

ham vt plangeret et fleret eam Cum
q; surrexisset ab officio funeris
locutus est ad filios heth dicens
Aduena & peregrinus sum apud uos
date mihi uis sepulchri vobiscum
ut sepeliam mortuum meum Respo
deruntq; filij heth Audi nos do
mine princeps dei es apud nos
in electis sepulchris nris sepeli mor
tuum tuum Nullusq; prohibere te po
terit quin in monumento eius
sepelias mortuum tuum Surrexit
abraham et adorauit ppli terre
filios videlicet heth Dixitq; ad
eos Si ~~placet~~ placet anime vre
vt sepeliam mortuum meum Au
dite & intercedite pro me apud
effron filium sodor · ut det michi
speluncam duplicem quam habet in extre
ma pte agri sui · Pecunia dig
na tradat in eam coram vobis in
possessionem sepulchri Habitabat
autem effron in medio filiorum
heth Rnditq; effron ad abraham
cunctis audientibus qui ingredie
bantur portam ciuitatis illius
dicens Nequaq; ita fiat dne
mi · sed magis ausculta quod
loquor Agrum tradi tibi & speluncam
quae in eo est psentibus filijs
ppli mei : sepeli mortuum tuum
Adorauit abraham coram pplo
terre et locutus est ad effron cu
ctante plebe Queso ut au
dias me Dabo pecuniam pro
agro suscipe eam : et sic sepeli
am mortuum meum in eo Rndit
effron dne mi audi Terra quam
postulas · CCCC argenti sicli va
let · istud est pcium inter me & te

Sed quantum est hoc sepeli mortuum tuum
Quod cum audisset abraham appendit
pecuniam quam effron postulauerat au
dientibus filijs heth CCCC · siclos ar
genti & probati monete publice
Confirmatusq; est ager quondam
effronis in quo erat speluncam du
plex respiciens mambre tam ipse
quam speluncam · & omnes arbores eius
in cunctis finimis p circuitum ab
he in possessionem videntibus filijs
heth a cunctis qui ingrediebantur portam
ciuitatis illius Atq; ita sepeli
uit abraham saram vxorem
suam in speluncam agri duplicis que
respiciebat mambre Hec est hebron
in terra chanaan Et confirmatus
est ager & antrum quod erat in
eo abrahe in possessionem mo
numenti a filijs heth Ca. xxiiij.
Erat autem abraham senex
dierum multorum a dnis in cunctis
benedicebat ei Dixitq; ad seruum
seniorem domus sue q preerat
omnibus que habebat · Pone ma
num tuam subter femur meum ut
adiurem te p dnum dm celi &
terre ut non accipias vxorem filio
meo de filiabus chananeorum in
quos habito : sed ad terram et ad cog
nationem meam pficiscaris et inde
accipias vxorem filio meo ysaac
Rndit seruus Si noluerit mu
lier venire mecum in terram hanc
Nunquid reducere debeo filium tuum ad
locum de quo tu egressus es Dixit
ei abraham Cauete ne quando re
ducas illuc filium meum Dns deus
celi qui tulit me de domo patris

mei et de tra natiuitatis mee qui
locutus est michi et iurauit dicens
semini tuo dabo tram hanc. ipse
mittet angelum suum coram te: et
accipies inde uxorem filio meo
Si autem noluerit mulier seq
te non teneberis iuramento. filium
autem meum ne reducas illuc.
Posuit ergo seruus manum sub
femore abraham dni sui: et iura
uit sibi super sermone hoc Tulitque de
cem camelos de grege dni sui
et abiit et ex omnibus bonis eius por
tans secum Profectusque perrexit
mesopotamiam ad urbem na
chor Cumque camelos fecisset acci
bere extra oppidum iuxta pute
um aque uespere. eo tempore quo so
lent mulieres egredi ad haurien
dam aquam: dixit Dne deus dni
mei abraham. occurre obsecro ho
die michi et fac miam cum dno
meo abraham. Ecce ego sto ape
fontem aque et filie habitatorum
huius ciuitatis egredient ad hau
riendam aquam Igitur puella
cui ego dixero. inclina hydriam tu
am ut bibam et illa responderit
bibe quin et camelis tuis dabo po
tum ipsa est quam paraisti seruo tuo
ysaac et per hoc intelligam quod
feceris miam cum dno meo Flec
dum intra se uba complebat et ecce re
becca egrediebat filia bathuel
filie melche uxoris nachor fratris
abraham. habens hydriam in sca
pula: puella decora nimis ui
goque pulchrima et incognita ui
ro Descenderat autem ad fontem
et impleuerat hydriam. ac reuer
tebatur occurritque ei seruus et ait paux
illum michi ad bibendum pbe aq
de hydria tua Que rndit Bi
be dne mi. Celeriterque deposuit
hydriam super ulnam suam et
dedit ei potum Cumque ille bibis
set adiecit Quin et camelis
tuis hauriam aquam: donec cun
ti bibant Effundensque hydriam
in canalibus recurrit ad puteum
ut hauriret aquam: et hausta
omnibus camelis dedit Ille autem
contemplabat eam tacitus: sci
re volens utrum prosperum fecisset
iter suum dns an non Postqua
ergo ~~bibeb~~ biberunt cameli: pstu
lit in aures aureas appenden
tes siclos duos et armillas toti
dem pondo ul pondi siclorum
decem Dixitque ad eam Cuius
es filia: Indica michi Est in
domo patris tui locus ad manen
dum? Que rndit filia bathuhe
lis sum. filij melche que peperit
nachor Et addidit dicens. Pa
leas quoque et fenum plurimum est
apud nos et locus spaciosus ad
manendum. Inclinauit se homo
et adorauit dominum dicens
Bndictus dns deus dni mei
abraham. qui non abstulit mi
sericordiam et veritatem suam
a dno meo: et recto me itinere
pduxit in domum fratris dni mei
Cucurrit itaque puella et nun
ciauit in domum matris sue
omnia que audierat Habebat
autem rebecca fratrem nomine laban
Qui festinus egressus est ad
hominem ubi erat fons Cumque vi

Ge

disset in aures & armillas in
manibus sororis sue. & audis
set cuncta verba referentis. Ver lo
cutus est michi homo: venit ad
virum qui stabat iuxta camie
los & ppe fontem aq divitq; ad
eum Ingredere benedcte dni.
Cur foris stas? Preparavi do
mum & locum camelis Et introi
divit eum in hospicium. ac des
travit camelos: deditq; paleas
& fenum & aqua ad lavandos pe
des camelorum & virorum qui ve
nerant cum eo Et appositus est
panis in conspectu eius. Qui ait
Non comedam: donec loquar
sermones meos Respondit
ei. loquere. At ille. Servus in
quit abrahe sum & dns bni
divit dno meo valde magni
ficatq; qp est: & dedit ei oves &
boves. argentum & aurum Servos
2 ancillas in camelos & asinos
& pepit sara uxor dni mei fi
lium dno meo in senectute sua
deditq; illi omnia que habebat
Et adiuravit me dns meus
dicens Non accipias filio meo uxo
rem de filiabus chananeorum
in quorum terra habito sed ad do
mum patris mei pgres et de cog
natione mea accipies uxorem
filio meo Ego vero respondi do
mino meo Quid si noluerit
venire mecum mulier Dns at
ait in cuius conspectu ambulo mit
tet angelum suum tecum & diget via
tua accipiesq; uxorem filio me
o de cognatione mea & de do
mo patris mei Innocens eris
a maledictione mea: cum veneris
ad ppinquos meos & non dederit
tibi Veni ergo hodie ad fontem
aq & divi Dne deus dni mei
abrahe si direxisti viam meam
in qua nunc ambulo ecce sto
iuxta fontem & virgo q egredi
etur ad hauriendam aquam
audiet a me da mi paululum
aq ad bibendum ep hydria tua
& dixerit michi & tu bibe & ca
melis tuis hauriam ipsa est mu
lier quam ppiavit dns filio do
mini mei Dum hec mecum tacitus
aduolueret apparuit rebecca ve
niens cum hydria quam portabat
in scapula descenditq; ad fontem
et hausit aquam: & ait ad eam
da mi paululum bibere Nunc
festinans deposuit hydriam
de humero & divit mi Et tu
bibe & camelis tuis potum tri
buam Bibi & aquavit came
los Interrogavi qp eam & divi
Cuius es filia? Que respondit
filia batuhelis sum filii nachor
quem pepit ei melcha Suspen
di itaq; in aures eius ad ornandam
faciem eius & armillas posui
in manibus pronus q adora
vi dnm bndicens dno deo do
mini mei abraham qui pduxi
it me recto itinere ut sumerem
filiam fratris dni mei filio eius.
Nunc ergo si facitis misericordiam
& veritatem cum dno meo indica
te michi Sin autem aliud pla
cet & hoc dicite ut vadam ad
dexteram sive ad sinistram

Kiderūt laban et batuhel. A
dnō egressus ē sermo: nō possu
mus extra placitum eius quic
quā aliud tecū loqui En rebec
ca coram te est. tolle eam &
proficiscere et sit uxor filij
domini tui sicut locutus est dnūs
Quod cū audisset puer abra
ham adorauit in terra dnō p
latisq; vasis argēteis & aure
is ac vestibus dedit eas re
becce pro munere. fratribus quoq; eius
& matri dona obtulit. initoq;
cōuiuio vescentes pariter & bi
bentes mānserūt ibi. Surgēs
autem mane locutus est puer
dimitte me ut vadam ad do
minū meū Kiderūt fratres eius
& mater Maneat saltem puel
la dies decem apud nos. 2 pos
tea proficiscet. Noluit aut me
tetinere quia dnūs direxit viā
meam Dimittite me ut pgam
ad dnūm meū Dixerūt Vocē
mus puellam & quiramus
ipius voluntatē Cūq; vocata
venisset. rogata sūt Vis ire
cū homine isto Que ait. va
dam Dimiserūt ergo eam
& nutricem illius. seruūq; ab
ham & comites eius: imprecan
tes prospera sorori sue atq; di
centes. Soror nra es crescas
in mille milia & possideat
semen tuū portas inimicorū
suorū Igitur rebecca & puelle il
lius ascensis camelis secute
sūt virū Qui festinus redi

tebat ad dnūm suū Eo tempore ysa
ac ambulabat p viam q̄ ducit
ad puteū cui nomen est viuētis
& videntis Habitabat autem in
terra australi et egressus fuerat ad
meditandū in agro inclinata ia
die Cūq; leuasset oculos vidit came
los venientes procul Rebecca
cōspecta ysaac descendit de ca
melo & ait ad puerū Quis est
ille hō qui venit p agrū in occur
sum nobis Dixitq; ei ipe est do
minus meus At illa tollens cito
pallium cooperuit se Seruus au
tem cuncta q̄ gesserat narrauit ysa
ac. Quē introduxit eū in tabe
naculū sare matris sue. & accepit
uxorem & in tantū dilexit eā
ut dolorem qui ex morte ma
tris acciderat temperaret.

Abraham vero alia Ca. xxv
duxit uxorē nomine cethu
ram Que peperit ei Zamram
& ioxan. & madan & madian
& iesboch & sue. Joxan quoq; ge
nuit saba & dadan. filij dadan
fuerūt assurim & latusim & loo
mim At uero ex madian orti
sūt epha & opher. et enoch
& abida & Zeldaa Omnes hi filij
cethure Deditq; abraham cun
cta q̄ possederat ysaac: filijs au
tem concubinarū largitus ē munera
& separauit eos ab ysaac filio suo
dū adhuc viueret ad plagam
orientalem Fuerūt aut
dies vite abrahe. c. l. xxv. a
ni: & deficiens mortuus est in

Ge

senectute bona prouectique etatis
2 plenus diex Congregatusque e
ad ppl̄m et sepelierunt eum ysa
ac et Ysmahel filij sui in specu
ca duplici · que sita est in agro
effron filij soor · ethei et regione
mambre quē emerat a filijs
heth ibi sepultus est ipe et sara
uxor eius Et post obitū illius
benedixit deus ysaac filio eius
qui habitabat iuxta puteū no
mine uiuentis et videntis
Hec sunt generationes Ysma
hel filij abrahe quē pepit ei
agar egiptia famula sare et
her nomina filiorū eius in voca
bulis et generationibus suis primo
genitus Ysmahelis nabaioth
deinde cedar et abdehel et
mabsam masma quoque et
duma et massadad et thema
et iur et naphis et cethma · Isti
sunt filij Ysmahel et her no
mina eorū per castella et op
pida eorū xii principes tribuū
suarū Anni uite Ysmahel c
xxx vij deficiensque mortuus
est et appositus ad ppl̄m suū · ha
bitauit autē ab eiula usque sur
q respiat egiptū introeūtibus
assyrios coram cunctis fratribus
suis obijt Hec quoque sunt
generationes ysaac filij abrahā
Abraham genuit ysaac Cui
cum xl̄ta esset annorū duxit
uxorem rebeccam filiam ba
thuel syri · de mesopotamia
sororem laban Deprecatusque e
ysaac dnm pro uxore sua:
eo qd esset sterilis Cui exaudi
uit eum et dedit conceptum rebec
ce · si conlidebant in utero eius
pueri Que ait Si sic in futurum
erat quid necesse fuit concipere
perquirique uit consuleret dnm Ci
tidens ait Due gentes in utero
tuo sunt et duo populi ex ventre
tuo dividentur · ppli ex ppl̄o supe
rabit · et maior seruiet minori
Jam tempus parendi uenerat
et ecce gemini in utero eius
repti sunt · Cui primus egressus
est rufus erat et totus in mo
dum pellis hispidus uocatūque
est nomen eius esau Protinus
alter egrediens plantam fratris te
nebat manu · et idcirco appellauit
eū iacob Senex annus erat y
saac quando nati sunt ei pueri
Cum adultis factus est esau
vir gnarus venandi et homo
agricola Jacob autē vir simplex
habitabat in tabernaculis Ysaac
amabat esau · eo qd de vena
cionibus illius vesceret: et rebec
ca diligebat iacob · Coxit autē
iacob pulmentū. Ad
quem cū venisset esau de agro
lassus ait Da mihi de coctione
hac rufa quia oppido lassus sū
Cuius ob causam vocatū est
nomē eius edom Cui dixit ia
cob Vende michi primogenita
tua Et ille inquit En morior.
quid michi proderit primoge
nita Ait Jacob Jura ergo michi
Juravit esau: et vendidit primo
genita · Et sic accepto pane.

nesis

et lentis edulio comedit et bibit p
uipendens quod primogenita ven
didisset. Capitl. xxvi.

Orta autem fame sup tra
post eam sterilitatem q
acciderat in diebus abraham
abiit ysaac ad abymelech re
gem palestinorum in geraria:
Apparuitq; ei dns et ait ne
descendas in egyptum sed quiesce
in tra qua dixero tibi et pere
grinare in ea eroq; tecum et benedi
cam tibi Tibi enim et semini tuo
dabo vniuersas regiones has. com
plens iuramentum quod spospo
di abraham pri tuo et multipli
cabo semen tuum sicut stellas celi
et dabo posteris tuis vniuersas
regiones has et bndicent in se
mine tuo oms gentes tre eo qd
obedieit abraham voci mee et
custodieit precepta et mdata mea
et cerimonias legesq; seruauie
rit Mansit itaq; ysaac
in geraris Cum cum interrogare
a viris loci illius sup vxore sua
respondit. soror. mea est Timui
erat enim confitei quod sibi eet
sociata coniugio: reputans ne for
te interficent eum ppter illius pul
chritudinem Cumq; transissent
dies plurimi et ibidem mora
ret prospiciens abymelech pales
tinorum rex per fenestram vi
dit eum iocantem cum rebecca vx
ore sua: et accersito ait Prospi
cuum est quod vxor tua sit. cur
mentitus es sororem tuam esse
Respondit Timui ne morerer
ppter eam Dixitq; abymelech.
Quare imposuisti nobis Potu
it coire quispiam de populo
cum vxore tua et induces super
nos grande pcm Precepitq;
omni pplo dicens Qui tetigerit
hoim hui vxorem morte mo
riet Seuit autem ysa
ac in tra illa et inuenit in
ipo ano centuplum Benedixi
itq; ei dns. et locupletatus
est homo et ibat proficiens atq;
succrescens donec valdet
magnus effcus est Habuit
quoq; possessionem ouium et
armentorum et familie pluri
mum Ob hec inuidentes ei pa
lestini oms puteos quos fode
rant serui pris illius abham
illo tempe obstruxerunt implen
tes humo in tantum ut ipe aby
meleth dicet ad ysaac Rece
de a nob quoniam potecior
mi factus es valde Et ille
discedens ut veniet ad torrie
tem geraie. habitaetq; ibi
rursum fodit alios puteos qos
foderunt serui pris sui abrahe
et quos illo mortuo oy'n ob
struxerant phylistijm. appel
lauitq; eos isdem nominibz qbz
atea pater vocauat
Foderunt itaq; in torrente:
et reppererunt aqua viuam
Sed et ibi iurgium fuit pas
torum gerare aduersus pasto
res ysaac. dicentium. Nostra e
aqua: quaobrem nomen pu
tei ex eo quod acciderat vocaui
it calumpniam. Foderunt et alium

Ge

et pro illo quoq; rivali suū appel
lauitq; eū inimicicias Profecto
inde fodit aliū puteū pro quo
nō ꝯtenderūt Itaq; vocauit no
men eius latitudo dicens Nūc
dilatauit nos dnūs et fecit crescere
super terram Ascendit autē
ex illo loco in bersabee vbi ap
paruit ei dnūs in ipa nocte di
cens Ego sum deus abrahā
patris tui noli metuere quia te
cum sum Benedicamq; tibi et
multiplicabo semen tuū ppter ser
uū meū abraham Itaq;
edificauit ibi altare et inuoca
to noīe dni extendit tabna
culū: precepitq; seruis suis ut
foderent puteū Ad quē locum
cū venissent de geraris aby
melech et hochozath amic illius
et phycol duc militū locutus
est eis ysaac. Quid ve
nistis ad me hominem quem
odistis et expulistis a vobis
Qui ꝛspondeūt Vidimus te
cū esse dnm et idcō nūc divi
mus Sit iuramētū inter nos
et meamus fedus ut nō faci
as quicquā ~~m~~ nobis mali si
cut et nos nichil tuorū attigi
mus nec fecimus quod te lede
ret sed cū pace dimisimus auc
tū bnēdictione dni Fecit ergo
eis conuiuū et post cibū et po
tū surgētes mane iurauē
tūt sibi mutuo: dimisitq; eos
ysaac pacifice in locū suum
Ecce autem venerūt
in ipo die serui ysaac: annūci
antes ei de puteo quē fode
rant atq; dicentes Inuēimus aquā
Vnde appellauit eum habūdan
tiam et nomen vrbi impositū
est bersabee vsq; in pnēntem die
Esau vero quadragenā
rius duxit vxores iudith filia
beeri ethei et bethsamath filia
helon eiusdem loci: que ābe of
fenderant animum ysaac et
rebecce ~ Capl'm .xxvij.
Senuit autem ysaac et ca
ligauerūt oculi eius et vi
dere non potat Vocauitq;
esau filū suū maiorem et dix
it ei Fili mi Qui rndit ecce ad
sum Cui pat. Vides inquit quod
senuerim et ignorem diem
mortis mee Sume arma tua
pharetram et arcum et egre
dere foras Cumq; venatu ali
quid apprehendeis fac mi inde
pulmentū sicut velle me nosti
et affer ut comedam et benedi
cat tibi aia mea ātequā moriar
Quod cū audisset rebecca et ille
abisset in agrū ut iussionem
pris implet: dixit filio suo ia
cob Audiui prem tuū loquen
tem cū esau fre tuo et dicente
ei Affer mi de venatione tua
et fac cibos ut comedam et be
nedicā tibi coram dno antequ
moriar Nūc ergo fili mi ac
quiesce cōsiliis meis et pgens
ad gregem affer michi duos
hedos optimos ut faciam ex
eis escas pri tuo quibus libent
vescatur Quos cū intuleris et

comedeit: bndicat tibi ꝑ ius quã
moriat. Cui ille respondit. Nos
ti qd esau frat meus homo pi
losus sit et ego lenis:- Si at
tirectaueit me pr meus et sen
serit timeo ne putet me sibi
voluisse illude et inducat sup
me maledictiõz pro benedic
tiõe Ad quem mater in me
sit aut ista maledictio fili mi
Tantũ audi vocem mea et pgẽs
affer que dixi Abijt et attulit
deditq; matri Parauit illa
tibos sicut nouerat velle pa
trem illius et vestibꝰ esau val
de bonis quas apud se domi
habebat induit eum. pelliciu
lasq; hedoꝝ circumdedit mam
bus et colli nuda protexit De
ditq; pulmentũ: et panes quo
q; coxerat tradidit Quibus
illatis dixit pater mi Et ille
respondit Audio Quis es tu
fili mi Dixitq; iacob Ego sum
esau ꝑmogenitꝰ tuus: feci si
cut ꝓcepisti mi Surge sede et
comede de venatione mea:
ut bndicat michi aia tua Rur
sũq; ysaac ad filiũ suũ quomõ
inquit tã cito inuenire potu
isti fili mi Qui rndit Volun
tas dei fuit: ut cito occurreret
mi quod volebam Dixit
itq; ysaac Accede huc ut tangã
te fili mi: ut probem vtrũ tu
sis filiꝰ mꝰ esau. an non Acces
sit ille ad prem. et palpato eo
dixit ysaac Vox quidem vox
iacob est. sed manus manus
esau Et non cognouit eum
quia pilose manus similitudiẽ
maioris expresserant Bene
dicens ergo illi ait Tu es filiꝰ
meꝰ esau. Rndit Ego sum.
At ille. Affer inquit michi ci
bos de venatione tua fili mi.
vt bndicat tibi aia mea. Quos
cũ oblatos comedisset: obtulit
ei etiam vinũ Quo hausto
dixit ad eum Accede ad me
et da michi osculũ fili mi Acces
sit et osculatꝰ est eum:-
Statimq; vt sensit vestimen
torũ illius fragrãciam benedi
cens ait Ecce odor filij mei si
cut odor agri plen: cui bndixit
dns Det tibi deꝰ de rore celi et
de pinguedine terre habũdan
tiam frumẽti vini et olei et
seruiat tibi ppli. et adorent te
tribus Esto dns fratrũ tuorũ
et incurbent ante te filij ma
tris tue Qui maledixit tibi
sit ille maledictus: et qui bn
dixit tibi bndictiombus re
pleatur Cum ergo ysaac sermo
nem impleuat: et egresso ia
cob foras venit esau. coctos
q; de venatione cibos intulit
patri dicens. Surge pater
mi. et comede de venatione
filij tui ut bndicat michi aia
tua Dixitq; illi ysaac Quis
enim es tu Qui rndit Ego sũ
filius tuus ꝑmogenitus esau
Expauit ysaac stupore ve
hemẽti: et vltꝫ quam credi pt

Ge

admiratus aut Quis igitur ille e
quidem captam venationem at
tulit mihi et comedi ex omnibus
prius quam tu venires: benedixi
que ei et erit benedictus Audiens e
sau sermonibus patris ingrauit
clamore magno: et consternatus
ait benedic etiam mihi pater mi
Cui ait. Venit germanus tuus
fraudulenter et accepit benedictio
nem tuam Et ille subiunxit iuste
vocatum est nomen eius iacob:
supplantauit enim me en alte
ra vice primogenita mea an
te tulit. et nunc secundo subripuit
benedictionem meam Rursumque ad
patrem nunquid non seruasti
ait et mihi benedictionem Rndit
ysaac. Dominum tuum illum constitui
et omnes fratres eius ei seruire
illis subiugauimque frumento et
vino stabilimus eum: et tibi post
hec fili mi vltra quid faciam?
Cui esau Numquid vnam inquit
tantum benedictionem habes pri
Mihi quoque obsecro ut benedi
cas Cumque eiulatu magno flet
motus ysaac dixit ad eum
In pinguedine terre et in rore
celi desuper erit benedictio tua
Viues gladio: et fratri tuo seruies
Tempus quoque veniet ut excutias
et soluas iugum eius de ceruicibus tuis
Oderat ergo semper esau iacob pro benedictione
qua benedixerat ei pater Dixitque in corde suo Venient dies
luctus patris mei: et occidam
iacob fratrem meum Nunciata sunt hec
rebecce. Que mittens et vocans
filium suum dixit ad eum Ecce esau fra
ter tuus minatur ut occidat te.
Nunc ergo fili mi audi vocem me
am et consurgens fuge ad laban
fratrem meum in haran habitabisque
cum eo dies paucos donec recedat
furor fratris tui. et cesset indig
natio eius obliuiscatque eorum que
fecisti in eum: postea mittam et
adducam te inde huc. et ait ysa
ac Cur vtroque orbabor filio in
vna die Dixit quoque Rebecca
ad ysaac. Tedet me vite mee.
Si filias heth Si acceperit iacob
vxorem de stirpe huius terre no
lo viuere: Capitulum. xxviij.
Vocauit itaque ysaac iacob
et benedixit: precepitque ei di
cens Non accipies coniugem de
genere chanaan. sed vade pro
ficiscere in mesopotamiam sy
rie ad domum bathuel patris
matris tue. et accipe inde tibi vxo
rem de filiabus laban auunculi
tui Deus autem omnipotens benedicat ti
bi. et crescere te faciat. atque multi
plicet: ut sis in turbas populorum
det tibi benedictiones abrahe
et semini tuo post te vt possi
deas terram peregrinationis tue
quam pollicitus est auo tuo Cumque
dimisisset eum ysaac: profectus
est in mesopotamiam syrie
ad laban filium bathuel syri.
fratrem rebecce matris sue.

Videns autē esau quod bēdixis
set pater suus iacob. et misisset
eū in mesopotamiā syrie vt
inde vxorem duceret. et quod
post bēdictionē preceptisset ei di
cens. Non accipies cōiugem de fi
liabus chanaan quodq; obediens
iacob patrib; isset in syriam p
bans quoq; qd nō libenter aspiceret
filias chanaan pat suus iuit ad
ysmahelem. et duxit vxorem
absq; his quas prius habebat.
mahaleth filiam ysmahel filij
abraham sororem nabaioth.

Igitur egressus iacob
de bersabee pgebat haran. Cū
q; venisset ad quendā locū. et vol
let in eo requiescere post solis oc
cubitū tulit de lapidib; qui ia
cebant. et supponēs capiti suo
dormiuit in eodem loco. Vidit
q; in somnis scalam stātem
sup terram. et cacumen illius
tangens celū. Angelos quoq;
dei ascendentes et descenden
tes p eam. et dominū innixū
scale dicentē sibi. Ego sum do
minus deus abraham patris
tui. et deus ysaac. Terram i
qua dormis tibi dabo. et sem
ni tuo eritq; germen tuū sicut
pulvis terre. Dilataberis ad oc
cidentē. et orientē. et septentri
onem. et meridiem. et bēdicētur
in te. et in semine tuo cūcte
tribus terre. ecce custos tuus quo
cūq; proveris. et reducam te
in terram hanc. nec dimittam te
nisi compleuero omnia que
dixi. Cumq; euigilasset iacob
de somno ait. Vere dnūs est in
loco isto. et ego nescieba. Pauens
q; quā terribilis est inquit locus
iste. nō est hic aliud nisi domus
dei. et porta celi. Surgēs
ergo mane. tulit lapidem quē
supposuerat capiti suo. et erexit
in titulū. fundens oleū desup
appellauitq; nomē vrbis bethel
que prius luza vocabatur. Vo
uit etiam votū dicens. Si fuerit
deus mecū. et custodierit me in
via p qua ambulo. et dederit mi
panem ad vescendum. et vesti
mentū ad induendū. reversusq;
fuero prospere ad domū patris
mei. erit michi dnūs in dm. et
lapis iste quem erexi in titulū
vocabitur domus dei. cūctorūq;
que dederis michi decimas offe
ram tibi. Capitū. xxix.

Profectus q iacob venit
ad terram orientalem. et vi
dit puteum in agro. tresq; gre
ges ouium accubantes iuxta
eum. Nam ex illo adaquabant
pecora. et os eius grandi lapi
de claudebat. Moresq; erant
ut cūctis ouibus congregatis
deuolueret lapidem. et refectis
gregib; rursum sup os putei
ponerent. Dixitq; ad pastores
fratres vnde estis. Qui respon
derūt. De haran. Quos interro
gans. numquid ait nostis la
ban filiū nachor. Dixerūt noui mq. Sanus ne
est inquit. Valet inquiūt. Ec
ce rachel filia eius venit cū

Ge

grege suo Dixitq; iacob adhuc
multū dies sup est: nec est tem
pus vt reducant ad caulas gre
ges Date ante potū ouibus ⁊
sic ad pastū eas reducite Nu
responderūt Nō possumus do
nec oīa pecora congregent: ⁊
amouerāt lapidem de ore
putei vt adaquemq; greges. ad
huc loquebantur. Et
ecce rachel veniebat cū ouibus
patris sui Nam gregem ipsa
pascebat Quam cū vidisset
iacob z sciret consobrinam suā
esse oues q; laban auunculi sui
amouit lapidem quo puteus
claudebat ⁊ adaquato grege
osculatus est eā: Eleuataq; voce
flevit ⁊ indicauit ei qd' frat' es
set patris eius ⁊ filius rebecce.
At illa festinans nūciauit patri suo
Qui cum audisset venisse iacob
filiū sororis sue occurrit obuiam
ei. Complexusq; eum ⁊ in os
cula ruens dixit in domum
suam Auditis aut causis itine
ris respondit Os meū es ⁊
caro mea Et postquam exple
ti sūt dies mēsis vnius dixit
ei Filium quia frat' meus es
gratis seruies mihi: Dic qd
mercedis accipies: Habebat
vero filias duas: nomen maio
ris lya minor appellabatur
rachel. Sed lya lippis erat o
culis. rachel decora facie ⁊
venusto aspectu Quā diligēs
iacob ait. Seruiam tibi pro
rachel filia tua minore sep

tem ānis Rndit laban Melius
est vt tibi eam dem quā viro
alterā mane apud me.
Seruiuit igit' iacob pro ra
chel septē ānis ⁊ videbant' illi
paucos dies pre amoris ~~multitu~~
~~dine~~ magnitudine Dixitq;
ad laban. Da michi vxorem
meam quia iam tempus exple
tū est vt ingrediar ad eam Et
vocatis multis amicorū turbis
ad cōuiuiū fecit nupcias ⁊ ves
pere filiam suam lyam intro
duxit ad eum. dans ancillam
filie Zelpham nomine Ad quam
cū ex more iacob fuisset ingres
sus facto mane vidit lyam ⁊
dixit ad socerū suū Quid est
quod facere voluisti? Nōne pro
rachel seruiui t'? Quare im
posuisti mihi lyam? Rndit laban
Non est in loco nro cōsuetudis
vt minores ante tradamus ad
nupcias. Imple ebdomadam
dierū huius copule: ⁊ hanc quoq;
dabo tibi pro ope quo seruitu
rus es michi septē annis alijs
Acqeuit placito ⁊ ebdomada
trisacta rachel duxit vxorem
Cui pat' ancillam balam dedit
Tandemq; potitus optatis nup
cijs amorem sequentis post p
tulit: seruiens apud eum septē
ānis alijs Videns autem dns
quod despicet lyam. aperuit vl
uam eius: sorore sterili pma
nente Que cōceptū genuit
filiū uocauitq; nomen eius ru
ben dicens. Vidit dns humili

. batem mi

tatem meam Et ait amabit me
vir meus. Rursumq; concepit
et pepit filium et ait Quoniam
vidit dnus habere me contemptui
dedit etiam istum michi. Vocauit
q; nomen illius Symeon Con
cepit ter et genuit alium: dixit
q; Nunc quoq; copulabit michi
maritus meus eo quod peperi
rim ei tres filios Et idcirco
appellauit nomen eius Leui.
Quarto concepit et pepit filium
et ait Modo confitebor dno et
ob hoc vocauit eum iudam. Cess
sauitq; parere. Capl'. xxx.

Videns autem rachel
quod infecunda esset inui
dit sorori. et ait marito suo.
Da mihi liberos aliquin moriar.
Cui iratus respondit iacob Num
pro deo ego sum qui priuauit te
fructu ventris tui. At illa. Habeo
inquit famulam balam ingrede
ad eam vt pariat super genua
mea. vt habeam ex ea filios De
ditq; illi balam in iuxtum Que
ingressa ad se vno concepit et
pepit filium Dixitq; rachel Iudi
cauit michi dominus. et exau
diuit vocem meam: dans michi
filium. et idcirco appellauit nomen
illius dan Rursumq; bala con
cipiens pepit alterum pro quo ait
rachel Compauit me deus so
rori mee et inualui: vocauitq;
eum neptalim Senciens lia quod
parere desisset Zelpham an
cillam suam marito tradidit
Qua post conceptum edente fi
lium. dixit felicit. et idcirco vocu
uit nomen eius gad. Pepitq;
Zelpha alterum. dixitq; lia Hoc
pro beatitudine mea Beatam
quippe me dicent mulieres
Propterea appellauit eum Aser.

Egressus autem ru
ben tpe messis tritice in agro
repperit mandragoras quas
mat lye detulit Dixitq; rachel
Da mihi ptem de mandragoris
filij tui Illa respondit ~~ne tibi~~
parum ne tibi videt quod pri
pueris michi maritum misi
etiam mandragoras filij mei
tuleris. Ait rachel Dormiat
tecum hac nocte pro mandra
goris filij tui Redeuntq; ad ves
pam de agro iacob egressa
est in occursum eius lya et
ait Ad me inquit intrabis
quia mercede conduxi te pro
mandragoris filij mei Dormiuit
cum ea nocte illa. et exaudiuit
deus preces eius Concepitq; et
pepit filium quintum et ait Dedit
deus mercedem mihi. quia dedi
ancillam meam viro meo Ap
pellauitq; nomen eius ysachar.
Rursum lya concipiens. pepit
sextum filium et ait Ditauit me
deus dote bona: etiam hac vice
mecum erit maritus meus. eo qd
genuerim ei sex filios Et idcir
co appellauit nomen eius Za
bulon Post quem pepit fili
am nomine dinam Recorda
tus quoq; dns rachelis. exau
diuit eam et aperuit vulua
illius Que concepit et pepit

Ge

filium dicens abstulit deus ob
probium meu Et appellauit no-
men illius ioseph dicens Addat
mi deus filiu alteru Dixit iacob
socero suo Dimitte me ut re
uitar in patriam & ad tram
meam Da michi uxorem &
liberos meos pro quib seru-
uiui tibi ut abeam Tu nosti
seruitutem qua seruiui tibi
Ait ei laban Inueniam gram
in cospectu tuo: experimento didi
ci quod bndiuerit michi deus
ppter te Constitue merredem tu
am quam dem tibi At ille
respondit Tu nosti quomodo ser-
uuerim tibi & quanta in
manib meis fuerit possessio
tua Modicu habuisti antequ
veniret et nunc diues effe-
tus es bndiuitq tibi dns ad
introitu meum Justu e igit
ut aliqn prouideam domui
mee Dixitq laban
quid dabo tibi At ille ait Nic
hil volo: si feceris quod pos-
tulo iterum pascam & custo
diam pecora tua Pcurra omes
greges tuos et sepa cuctas
oues varias & sparso velle
& quodcuq rufum & maculo
sum variuq fuerit tam in
ouibz quam in capris erit
merces mea Rndebitq michi
cras iustitia mea quando
placiti tempus adueneritco
ram te et omia q no fuerit
varia & maculosa & rufa tu
in oib quam in capris furti me
argues Dixitq laban Gratum
habeo quod petis Et separauit
in die illo capras et hircos o
ues & arietes varios atq macu
losos cuctu autem gregem unco
lorem id est albi & nigri velleis
tradidit in manu filiorum suorum
& posuit spaciu itineris inter se
& generu dieru tum qui pasce
bat reliquos greges eius Tollens
ergo iacob virgas populeas vi
rides & amigdalinas & platha
nis ex parte decorticauit eas: de
tractisq corticib in his q spo
liata fuerat candor apparuit Illa
vero que integre erant virida p-
maserunt atq in hunc modum
color effectus est varius Posu
itq eas in canalib ubi effun
debat aqua ut cu venissent gre
ges ad bibendu ante oculos
haberet virgas et in aspectu
earu concipient Factuq est ut
in ipo calore coitus oues intue
rent virgas & parerent ma-
culosa & varia & diuersi colo
re respersa Diuisitq gregem
iacob & posuit virgas ante ocu
los arietu Erant autem alba
queq & nigri laban ceteru no
iacob separatis inter se gregib
Igit quido primo tem
pore ascendebant oues po
nebat iacob virgas i canalib
aquaru ante oculos arietum
et ouium ut in earu conte
platione concipient Quando no

serotina admissura erat et con
ceptus extremus: nō ponebat
eas. factaq; sūt ea que erant
serotina laban et q̄ prīm tem
poris iacob. ditatusq; est hō
ult̄ modū et habuit greges
multos ancillas et seruos came
los et asinos. Capsm. xxxi.

Postquā autem audiuit
ūba filiorū laban dicē
tiū. tulit iacob omia que fue
rūt prīis nr̄i. et de illius facul
tate ditatus. facto est inclito.
animadūtit quoq; faciem la
ban qd nō esset erga se sicut
heri et nudius tertius. maxīe
dicēte sibi. dicēte dnō reuēte
in tīram patrū tuorū. et ad ge
nerationem tuā. erogq; tecum
Misit et vocauit rachelem
et lyam in agrū vbi pasebat
greges Dixitq; eis Video fa
tiem prīis vr̄i quod nō sit er
ga me sicut heri et nudius t̄
tius Deus autem prīis mei
fuit mecū et ipse nostis quod
totis vīribus meis seruierim
prī vr̄o. sed pr̄ vr̄ eruāuerit
me. et mutauit mercedem mea
decē vicibus et tamen non di
misit eum deus vt noceret mi
Si quando dixit m̄ pr̄ vr̄ va
rie erūt mercedes tue parebāt
oms oues varios fetus. qndo
vo econtrario ait. alba queq; ac
cipies pro mercede. oms gre
ges alba peperierūt Tulitq;
deus substanciam prīis vr̄i et
dedit michi Postquam ergo
conceptus ouiū tempus aduene
rat: leuaui oculos meos et vidi
in somptnis ascendentes mares
sup feminas varios et maculo
sos et diuisos colorū Dixitq;
ang̃elus dei ad me in somptnis
Jacob. et ego respondi. Assum. Qui
ait. leua oculos tuos et vide om
ūsos masculos ascendentes sup
feminas varios respersos atq;
maculosos et ait Vidi em̄ om
nia que fecit tibi laban Ego
sum deus bethel vbi vnxisti
lapidem et votū vouisti michi
Nūc ergo surge et egredere
de tra hac reuertens in tra
natiuitatis tue Responderūt
rachel et lya Nūquid habemq
residui quicquā in facultati
bus et hēditate domus prīis
nr̄i. Nōne quasi alienas te
putauit nos. et vendidit come
ditq; p̄cū nostrū. Qz deus tu
lit opes prīis nr̄i et nobis e
as tradidit et filijs nostris
Vn̄ omnia q̄ prepit tibi deus
fac. Surrexit itaq;
iacob et impositis liberis et
coniugib; suis sup camelos
abijt Tulitq; omem substā
tiam et greges et quidquid
in mesopotamia acq̄sierat
pgens ad ysaac prem suū
in tra chanaan Eo tempe
laban ierat ad tondendas
oues 2 rachel furrata e ydo
la prīis sui Ignoluitq; iacob co
fiteri socero suo quod fugēt
Cūq; abisset tam ipe quam
omnia que iuris erant et am
ne transmisso pergeret cōt

Ge

montem galaad. Nūciatum ē
laban die tertio quod fugēt ia
cob Qui assumptis fratribus suis
persecutus est eum diebus septē
et cōprehendit eū in monte
galaad Vidit q̄ in somnis
dicētem sibi dōm Caue ne quidq̄
quam asperē loquaris cōtra
iacob Iamq; iacob extendēat
in mōte tabernacl'm Cum ille
consecutus est eum cū fratribus
suis in eodem mōte galaad
fixit tentoriū Et dixit ad ia
cob Quare ita egisti ut clam
me abigeres filias meas q̄
si captiuas gladio? Cur igno
rante me fugēr voluisti nec
indicare michi vt prosequē
rer te cū gaudio et cāticis
et tympanis et cythara? nō
es passus vt oscularer filios
meos et filias Stulte opatus es
Et nūc valet quidem manus
mea reddere tibi malum: sed
deus patris tui heri dixit michi
Caue ne loqaris cum iacob q̄d
quam durius. Et si ad tuos i
re cupiebas. et desideriō tibi e
rat domus patris tui. cur furā
tus es deos meos Rndit ia
cob Quod insio te profectus
sum. timui ne violent' auferē
res filias tuas Quod autem
furti me arguis apud quēcū
q̄ inueneris deos tuos. nec
tu. coram fratribus meis Scrutare
quicquid tuorū apud me in
ueneris et aufer. Hec dicens
ignorabat quod rachel furā
ta esset ydola Ingressus itaq;
laban tabernacula iacob et lye et
vtriusq; famule. nō inuenit Cum
q; intrasset tentoriū rachelis illa
festinās abscondit ydola subt'
stramēta cameli et sedit desup
Scrutatiq; omē tentoriū et m'.
inuenienti ait Ne irascat' dōm mē
quod coram te assurgē nequeo
quia iuxta q̄ sueturdinem feminarū
nūc accidit michi Sic deluso
sollicitudo quēritis ē Cumq;
iacob cū iurgio ait Quā ob cul
pā meā et ob quod peccm sic
cucurristi post me et scrutatus
es omēm suppellectilem meā.
Quid inuenisti de cuncta substā
cia domus tue? Pone hic co
ram fratribus meis et fratrib; tuis:
et iudicent inter me et te Et id
eo .xx. ānis fui tecū: oues tue
et capre steriles nō fuerūt Ari
etes gregis tui nō comedi: nec
captum a bestia ostendi tibi Ego
dampnū omē reddebam. quic
quid furto perierat a me exi
gebas Die noctuq; estu vrebar;
et gelu fugiebat somnus ab
oculis meis Sic p .xx. anos
in domo tua seruiui tibi. duo
decē pro filiabus: et sex pro
gregibus tuis Immutasti quoq;
mercedem meā decē vicibus
Nisi ds patris mei abraham et
timor ysaac affuisset michi. forsi
tan nō nudum me dimisis
ses Afflictionem meam et la
borem manuū meaū respexit
deus et arguit te heri Rndit
ei laban. filie mee et filij et gre
ges tui. et omia que cernis

mea sūt Quid possum facere filijs
et nepotibus meis Veni ergo et
ineamus fedus ut sit testimo
niū inter me et te Tulit itaq;
iacob lapidem et erexit illum
in tytulum: dixitq; fratribus suis
Afferte lapides Qui congregā
tes lapides fecerūt tumulum: co
mederuntq; sup eum Quem uo
cauit laban tumulo testis et ia
cob aceruum testimonij. utq;
iuxta ꝓpietatem lingue sue. Di
xitq; laban Tumulo iste testis e
rit inter me et te hodie et idcir
co appellatū est nomē eius gala
ad id est tumulo testis. Intuea
tur dnūs et iudicet inter nos. qn
do recesserimus a nobis Si affli
geris filias meas. et si introdux
eris vxores alias sup eas: nul
lus sermonis nostri testis est
absq; deo. qui ꝓsens respicit.
Dixitq; rursus ad iacob En tu
mulus hic. et lapis quem erexi
inter me et te testis erit Tumu
lus istē iste et lapis sint in
testimoniū Si aut ego transie
ro illum ꝓgens ad te aut tu p
terieris malū mihi cogitans de
us abraham et deus nachor
iudicet inter nos deus patris
eorū Juravit iacob per timorē
patris sui ysaac Immolatisq;
victimis in monte vocā
uit fratres suos ut ederent pa
nem Quibus cū comedissent mā
serūt ibi: laban uero de nocte
cōsurgens osculatus est filios
et filias suas et benedixit illis.
reuersusq; est in locū suum.
Iacob uero Capl'm. xxxij.
abijt itinere quo ceperat.

fuerūntq; ei obuiam angeli dei
Quos cū vidisset ait Castra dei
sūt hec Et appellauit nomen
loci illius manaim id est castra
Misit autem et nūcios ante
se ad esau fratrem suū in terrā seir
regionis edom. ꝓcepitq; eis di
cens Sic loquimini dnō esau.
Hec dicit fratr tuus iacob Apud
laban peregrinatus sum et fui
usq; in ꝓsentem diem habeo
boues et asinos oues et seruos
atq; ancillas Nuncq; nunc le
gationem ad dōnū meū et i
uenīam gratiam in cōspectu tuo Re
lati sūt nūcij ad iacob dicētes
Venimus ad esau fratrem tuū et
ecce ꝓperat in occursum tibi cū
quadringētis viris Timuit
iacob valde et ꝓtritus diuisit
populū qui secū erat Greges
quoq; et oues et boues et asi
nos et camelos in duas turmas
dicēs Si venerit esau ad vnā
turmam et percusserit eam a
lia turma que reliq̄ est sal
uabit Dixitq; iacob Deus
patris mei abraham et deus
patris mei ysaac. Dne qui
dixisti mihi reuertere in terram
tuā et in locū natiuitatis tue
et benefaciam tibi. minor sum
cunctis miseracionib9 et veritā
te quā explesti seruo tuo In
baculo meo transiui iordanem
istū: et nūc cū duabus tur
mis regredior Erue me de
manu fratris mei. de manu esau
quia valde eū timeo Ne forte
veniens percutiat me cū filijs

Ge

Tu locutus es quod bene in fa
ciēs: et dilatabitur semen meū sic
ut harenā maris que p multitu
dine numerari nō pōt Cumq;
dormisset ibi nocte illa sepa
rauit de his que habebat munera
esau fratri suo Capras ccc.tas
hircos xx.ti oues ccc.tas aries
tes xx.ti camelos fetas cū pullis
suis xxx.ta vaccas xl. tauros
xx.ti asinas xx.ti et pullos eorū
x. et misit p manū seruorū su
orū singulos seorsum greges
Dixitq; pueris suis Ante cedite
me et sit spatiū inter gregē et
gregem Et precepit pori dicens
Si obuiam habueris esau fratrem
meū et interrogauerit te cui
es et quo vadis et cui sint ista
que sequeris: respondebis Sui
tui iacob Munera misit dno
suo esau: ipse quoq; post nos
venit Sicut mandata dedit sedō
ac tertio: et ductis qui sequebantur
greges dicēs Eisdem verbis lo
quimini ad esau cū inueneri
tis eū et addetis Ipse quoq; ser-
uus tuus iacob inter nostrum
insequitur Dixit enim placabo
illum muneribus que precedūt
et postea eum videbo forsitan
propitiabitur mihi Precesserūt
itaq; munera ante eū ipse
vero mansit nocte illa in castris
Cūq; mature surrexisset tulit
duas vxores suas et totidem fa
mulas cū xi. filijs et transiuit
vadū iacobot: et transductis om-
nibus q ad se pertinebāt terrā

sit solus Et ecce vi-
luctabat cū eo vsq; mane Qui
cum vidēt quod eum superare nō
posset tetigit nerūum femoris
eius et statim emarcuit Dixitq;
adeum Dimitte me iam enim as-
cendit aurora Rndit Nō dimit
tam te nisi bndixeris mi Ait ei
go quod nomen est tibi Rndit
iacob. At ille Iam quam mgt
iacob appellabitur nomē tuū sed
israhel. qm si cont dm fortis fu
isti qnto magis cont omis pua
lebis Interrogabat eum iacob Dic
michi quo appellaris nomine
Rndit Cur queris nomē meū
Et bndixit ei in eodem loco Vo
cauitq; iacob nomē loci illius
fanuhel dicens Vidi dnm facie
ad faciem et salua facta est aia
mea Ortusq; est ei statim sol
postquā transgressus est fanu
hel Ipse vero claudicabat pede
Quā obtausam nō comedūt
filij israel nerūm qui emarcuit
in femore iacob usq; in pesentem
diem: eo quod tetigerit nerūm
femoris eius et obstipuerit.

Euans autē .Capī.xxxiij.
iacob oculos suos vidit
venientem esau et cū eo qua
dringētos viros Diuisitq; filios
lye et rachel ambarūq; famu-
larū et posuit vtramq; ancillā
et liberos earū in principio ly-
am vero et filios eius in sedo
loco Rachel autem et iosephno-
uissimos Et ipe progrediens

adorauit pronus in terram septies
donec appropinquiret frat eius.
Currens itaq; esau obuiam fri
suo amplexatus est eum. stringens
q; collu eius et osculans fleuit.
Leuatis q; oculis vidit mulieres
t puerulos earu t ait Quid sibi
volunt isti. t si ad te pertinent.
Rndit puerli sunt quos donauit
michi deus seruo tuo Et appi
quates ancille t filij incurvati
sunt Accessitq; lya cu liberis suis
t cu similiter adorassent. extremi
ioseph z rachel adorauerunt.
et ait esau Que na sunt in
quit iste tui-me quas obuia
habui. Rndit vt inuenirem
gram coram dno meo Et ille
habeo ait plurima frat mi. sint
tua tibi Dixit iacob Noli ita
obsecro. sed si inuenio gram in
oculis tuis. accipe munuscula
de manibus meis Sic em vi
di faciem tuam qsi viderem
vultu dei Esto michi ppicius
z suscipe bndictionem quam
attuli tibi. et quam donauit
mi deus t bueris omia Cui
fratre compellente suscipiens
ait Gradiam simul eroq; soci
us itineris tui Dixitq; iacob Nos
ti dne mi quod puerulos habea
teneros t oues ac boues fetas
meu quas si plus in ambula
do fecero laborare morientur
vna die cucti greges precedat
dns meus ante seruu su
um et ego sequar paulatim
vestigia eius sicut videro posse
puerulos meos. donec veniam ad
dominu meu in seyr. Rndit
esau Oro te ut de populo qui
meu est saltem soci remaneat
vie tue Non est inquit necesse hoc
vno indigeo vt inueniam gram
in cospectu tuo dne mi Reuer-sus
est itaq; in illo die esau itinere
quo veneat in seyr. Et iacob ve
nit in sochot vbi edificata do
mo t fecit tentoria appellauit
nomen loci illius sochot id est
tabernacula Transiuitq; in salem
vrbem sychimorum q est in terra
chanaan. postqua regressus
est de mesopotamia syrie et
habitauit iuxta oppidum. emit
q; partem agri in qua fixerat
tabernacula a filijs emor pris
sychem centu agnis et erecto
ibi altare inuocauit super illud
fortissimu dm israel. Ca. xxxiiij.
Egressa est autem dma filia
lye vt videret mulieres
regionis illius Quam cu vidisset
sychem filius emor cuei pn
ceps terre illius adamauit et
rapuit z dormiuit cu illa vi
oppimens virginem. et conglu
tinata est aia eius cu ea Tris
temq; blandicijs delinuit Et
ppens ad emor patre suu ac
cipe inquit michi puellam
hanc coniugem Quod cu audis
set iacob absentibus filijs et in
pastu occupatis pecorum silui
donec redirent Egresso aute
emor pre sychem vt loque
retur ad iacob. ecce filij eius ve
nebant de agro. auditoq; quod
acciderat irati sunt valde. eo qd
fedam rem egerat opatus i israel.

Ge

et violata filia iacob rem illicitam perpetrasset. Locuto est itaq;
emor ad eos et dixit Sychem fi
lij mei adhesit anima filie ves
tre: date eam illi vxorem et iũ
gamij vicissim conubia. filias
vras tradite nobis et filias
nras accipite et habitate nobis
cum Terra in potestate vra
est: exercete et negociamini
et possidete eam Sz et sychem
ad prem et ad fres eius ait In
ueniam gram coram vob et
q̃cũq; statueritis dabo Augete
dotem. munera postulate. libẽs
tbuam quod petieritis: tantũ
date michi puellam hãc vx
orem Responderũt
filij iacob sychem et pr̃ eius i
dolo. seuientes ob stupruũ soro
ris Non possumus fac' quod
petitis nec dare sororem nos
tram hoi ĩcircumciso: qd illi
tum et nefaũ est apud nos:
Sz in hoc valebimus federati
si ee voluerit nostri sires et
ẽudat in uobis omne masculi
ni sexus Tũc dabimus et acci
piemus mutuo filias nras ac
vras et habitabimus vobiscũ:
erimusq; vnus populus Sinau
tem circũcidi noluerit tollemus fi
liam nram et recedemus. pla
cuit oblatio eorũ emor et sy
chem filio eius Nec distulit
adolescens quin statim quod
petebat expleret Amabat
enim puellam valde et ipe erat
inclitus in omni domo pris
sui Ingressiq; portam vrbis
locuti sũt populo Viri isti pacifici sũt et volũt habitare nobiscũ negocient in tra et exercent eam. q spaciosa et lata cultoribus indiget. filias eorũ accipiemus vxores: et nras illis dabimus
Sed hoc est qd differt tantũ bonũ
Si circũcidamus masculos nros in
tũ gẽris imitantes et substan
cia eorũ et pecora et cuncta que
possident nra erũt: tantũ in hoc
acquiescamus eis et habitates
simul vnũ efficiemus ppl'm. Assen
si sũt omes. circũcisis cũctis mari
bus. et ecce die tertio qn grauissimus
vulnerũ dolor est arreptis duo
iacob filij Symeon et leui fres
dme gladijs ingressi sũt vrbẽ
cõfidenter interfectis q; omnibus mas
culis emor et sychem pariter
necauerũt: tollentes dinam
de domo sychem sorore suam
Quibus egressis irruerũt sup or
cisos. ceteri filij iacob et de po
pulati sũt vrbem in vltionem
stupri: oues eorũ et armenta
et asinos cũctaq; vastantes que
in domibus et in agris erant
Paruulos quoq; et vxores eorũ
ceperũt captiuas Quibus pa
tratis audacter: iacob dixit
ad Symeon et leui Turbastis me
et odiosum me fecistis chana
neis et ferezeis habitatoribus
tre huius Nos pauci sumus illi
congregati pterient me et de
lebor ego et domus mea Res
ponderũt Siquid ut scorto ab
uti debuerit sorore nostra:

Interea locutus Capl'. xxxv.
est deus ad iacob Surge et
ascende bethel et habita ibi
facq; altare deo qui apparuit ti
bi quando fugiebas esau fratrem tu
um Iacob vo' convocata omni
domo sua ait. Abicite deos ali
enos qui in medio vri sunt &
mundamini ac mutate vesti
menta vra. Surgite & ascenda
mus in bethel vt faciamus ibi
altare deo qui exaudiuit me
in die tribulacionis mee et fuit
socius itineris mei Dederunt er
go ei omis deos alienos quos
habebant. & in aures que erant
in auribus eorum Ut ille infodit
ea subter terebynthum que e
post urbem sychem. Cumq;
profecti essent. timor dei inuasit
omis p circuitu ciuitates et
no sunt ausi psequi recedentes Ve
nit igit iacob luzam que est i
tra chanaan. cognomeno be
thel ipe & omis pplus cu eo edi
ficauit q; ibi altare & appella
uit nomen loci ulthi domus di
Ibi enim apparuit ei deus cu fu
geret fratrem suum Eodem
tempore mortua est debora nu
trix rebecce & sepulta ad ra
dices bethel subter quercum
Vocatumq; est nomen loci quer
cus fletus Apparuit autem
iterum deus iacob postquam reuer
sus est de mesopotamia syrie
benedixitq; ei dicens Non voca
beris vltra iacob sed israel erit
nomen tuum. Et Cap

pellauit eum israel Dixitq; ei
Ego deus omipotens crescite & multi
plicamini Gentes et populi na
tionum erunt ex te: reges de lum
bis tuis egredient Terram
quam dedi abraham et ysaac
dabo tibi & semini tuo post te.
Et recessit ab eo Ille vero erexit
titulum lapideum in loco quo lo
cutus ei fuerat deus libans super
eum libamina & effundens oleum
vocans q; nomen loci bethel
Egressus inde venit ueniens te
pore ad terram q; ducit effratam
in qua cum parturiret rachel ob
difficultatem partus periclitari
cepit Dixitq; ei obstetrix noli
timere quia & hunc habebis fili
um Egrediente autem anima pre
dolore & imminente iam mor
te uocauit nomen filij sui be
noni id est filius doloris mei
pater vo appellauit eum ben
iamin id est filius dextre.
Mortua est igitur rachel
et sepulta in via que ducit
effratam hec est bethelem Erex
itq; iacob titulum sup sepul
chrum eius hic est titulus mo
numenti rachel usq; in presen
tem diem Egressus inde fixit
tabernaculum trans turrim gre
gis Cumq; habi
taret in illa regione abijt
ruben & dormiuit cum bala
concubina patris sui: quod illum
minime latuit
Erant autem filij iacob xii.
filij lie primogenitus Ruben
& Symeon et leui et Iudas

Ge

et ysachar et zabulon. filij rachel
Joseph et Benyamyn. Filij bale
ancille rachelis Dan et Nep-
talim filij zelphe ancille lye.
Gad. et Asser. hij filij iacob q
nati sunt ei in mesopotamia
syrie. Venit etiam
ad ysaac patrem suum in mam
bre ciuitatem arbee. hec est he
bron in qua peregrinatus est
abraham et ysaac
Et completi sunt dies ysaac
c. lxxx. annorum consumptus
que etate mortuus est. et appo
situs e ad ppl'm suum. senex et
plenus diebus Et sepelierunt
eum esau et iacob filij sui hec
sunt autem generationes esau
ipse est edom Esau accepit vx
ores de filiabus chanaa. ada.
filiam elom cethei et oolliba
ma filiam ane. filie sebeon
euei Basemath quoque filiam
ysmahel sororem nabaioth
peperit autem ada elyphaz Ba
semath genuit rauhel. ooli
bama edidit ieyeus et ieyelom
et chore. hij filij esau qui na
ti sunt ei in t'ra chanaan.
Tulit autem esau vxores
duas et filios et filias et om
nem animam domus sue et
substantiam et pecora et cun
cta que habere potat in t'ra
chanaan et l abijt in alte
ram regionem: recessitque
a fratre suo iacob Diuites em
erant valde et simul habitare
no potant: nec sustinebat
eos t'ra peregrationis eorum
p multitudine gregum. ha
bitauitque esau in monte seyr
ipse est edom:- Cap. xxxvi.
Hec sunt generationes esau pa
tris edom in monte seyr.
et hec nomina filiorum eius Ei
phaz filius ada uxoris esau
Rauhel filius basemath vxo
ris eius fueruntque filij eliphaz
Theman Omar Sephu et Ga
tham et cenez et chore. Erat at
thamna concubina eliphaz
filij esau q peperit ei amaleth
hij sunt filij ade. vxoris esau.
filij autem rauhel naath et zara
Semma et mezza hij filij Ba
semath vxoris esau Isti quoque
erant filij oolibama. filie ana
filie sebeon. uxoris esau. q
genuit ei ieyeus et helom et cho
re hij duces filiorum esau filij
eliphaz primogeniti esau Dux
theman Dux omar dux Se
phu Dux cenez Dux chore.
Dux dathan Dux amaleth. hij
filij elyphaz in t'ra edom et
hij filij ade. Hij quoque filij rau
hel filij esau Dux naath dux
zara Dux Semma Dux Meza
hij duces rauhel in t'ra edom
Isti filij basemath vxoris esau
hij autem filij oolibama vxo
ris esau Dux ieyeus. dux he
lom Dux chore. hij duces
oolibama. filie ana vxoris esau
Isti filij esau. et hij duces eorum
ipse est edom Isti filij seyr hor
rei habitatores t're lotham et
Sobal et Sebeon et anan. Dyson
et eser et dysan hij duces hor

rej filij seyr in tra edom fuerunt
autē filij lotham horrei et
teman Erat autem soror lo
tham thamna et isti filij Jo
bal aluam et Manaeth et hebal
Sephi et onam Et hij filij Se
beon athaia et anam Iste est
ana qui inuenit aquas et calidas
in solitudine cū pasceret asinos
sebeon patris sui Habuitq; filiū
Dysan et filiam oolibama Et
isti filij Dysan amdan et hyes
ban et hyetran et tharan Hij
quoq; filij eser Balaan et Zeuam
et hachan habuit autē filios
Dysan hus et haran et isti du
ces horreorū Dux lotham Dux
Sobal Dux Sebeon Dux ana
Dux dyson Dux Eser Dux dy
san Isti duces horreorū qui im
perauerūt in tra seyr Reges
autem qui regnauerūt in tra
edom antequā habēt regem fi
lij israel fuerūt hij Balac filius
beor Nomen quoq; vrbis eius
Denaba Mortuus est autem ba
lac et regnauit pro eo Jobab
filius zare de bosra Cumq;
mortuus esset iobab regna
uit pro eo husan de tra the
manorū Hoc quoq; mortuo reg
nauit pro eo adad filius Ba
dadi qui percussit madyan in
regione moab et nomen vr
bis eius ahyuth Cūq; mortu
us esset adad regnauit pro eo
Semla de masereca Hoc q;
mortuo regnauit pro eo Saul
de fluuio roboth Cumq; et hic
obisset successit in regnū Ba
lanam filius achobor Isto quo
q; mortuo regnauit pro eo
adad Cuiusq; vrbis eius phoa
et appellabat uxor illius mezā
bel filia amatred filia amiza
ad hec q̄ nomina ducū esau
in cognationibz et locis et no
cabulis suis Dux Thamna
Dux alua Dux Jeythet Dux
oolibama Dux ela Dux physon
Dux Cenez Dux theman Dux
Mabsar Dux Mabdihel Dux
hyram Hij duces edom habi
tantes in terra imperij sui
ipse est esau pat idumeorū
Habitauit autē iacob in tra
thanaan in qua peregrinatus
est pat eius et hec sūt gnātio
nes eius eius Capl'. xxxvij.

Ioseph cum sedecim ēet an
norū pasceba gregem
cū fratribus suis adhuc pu
er Et erat cū filijs bale et zel
phe vxori patris sui Accusauit
q; fratres suos apud patrem crimi
ne pessimo israhel autē dili
gebat ioseph sicq; omēs filios
suos eo q; in senectute genuis
set eū fecitq; ei tunicam poli
mitā Videntes autē fratres eius
quod a patre plus cūctis filijs
amaret odierant eum nec po
terāt ei quicquam pacifice loq̄
Accidit quoq; vt visum somp
nū referret fratribus: que causa
maioris odij seminariū fuit
Dixitq; ad eos Audite somp
nium meū quod vidi Puta
bam ligare nos manipulos
in agro et quasi cōsurgē ma
nipulū meum stare vrosq;
manipulos circūstantes adora
re manipulum meū Rnderūt

Ge

fratres eius Nunquid rex noster e
ris? aut subiciemur dicioni
tue? Ter ergo causa somniorum atque sermonum muidie et
odij fomitem ministrauit Aliud
quoque vidit somnium qd narrans fratribus ait. Vidi per somnium quasi solem et lunam et stel
las vnderim adorare me Cumque
cum patre suo et fratribus retulisset
increpauit eum pr et dixit
Quid sibi vult hoc somnium quod vidisti? Nunquid ego
et mater tua et fratres tui ado
rabimus te super terram? Inuidebat igitur ei frater suus. Pater vero
rem tacitus considerabat Cumque
fratres illius in pascendis gregibus patris morarentur in sychem
dixit ad eum israel. Fratres tui pascunt oues in sychimis veni mit
tam te ad eos Cui respondit
dere. presto sum ait Vade et
vide si cuncta prospera sint er
ga fratres tuos et pecora et re
nuncia mihi quid agatur Mis
sus de valle hebron venit in
sychem Inueniteque eum vir er
rantem in agro et interrogauit
quid quereret At ille respondit.
fratres meos quero: indica mi
hi vbi pascant greges Dixit
que ei vir Recesserunt de loco
isto: audiui autem eos dicen
tes. eamus in dotham Per
rexit ergo ioseph post fratres
suos et inuenit eos in do
tham Qui cum vidissent eum
procul antequam accederet ad
eos. cogitauerunt illum occidere
et mutuo loquebantur Ecce somniator venit venite occidamus
eum et mittamus in cysternam

hanc veterem. dicemque fera pes
sima deuorauit eum Et tunc
apparebit quid illi prosint somnia sua. Audiens hoc ruben
nitebatur liberare eum de manibus
eorum et dicebat Nolite interficere
animam eius nec effundatis san
guinem sed proicite eum in cysternam hanc que est in solitudine
manique vitam seruate innocui
as Hoc autem dicebat volens
eripere eum de manibus eorum et
reddere patri suo Confestim igitur
ut peruenit ad fratres nudauerunt
eum tunica talari et polimita
miserunteque in cysternam que
non habebat aquam. et sedentes ut comederent panem. vide
runt viatores hysmaheliteas
venire de galaad et camelos
eorum portantes aromata et
resinam et stacten in egiptum
Dixit ergo iudas fratribus suis
Quid nobis prodest si occidi
mus fratrem nrm. et celauerimus sanguinem eius. Melius
est ut vendatur hysmaheliteis
et manus nostre non polluantur.
frater enim et caro nostra est Acquieuerunt fratres sermonibus eius.
et pretereuntibus hysmaheliteis
negociatoribus extrahentes
eum de cysterna vendiderunt hys
maheliteis xxx. argenteis.
Qui duxerunt eum in egyptum
Reuersusque ruben ad cysternam
non inuenit puerum. et scissis
vestibus pgens ad fratres suos
ait. Puer non apparet. et ego
quo ibo? Tulerunt autem tu

nesis

micam eius ⁊ in sanguine hedi
que occiderunt tinxerunt mit
tentes qui ferrent ad patrem et
dicent hanc inuenimus uide utrum
tunica filij tui sit an non Quam
cum cognouisset pater ait Tunica
filij mei est ferum pessima come
dit eum: bestia deuorauit ioseph
Scissisque uestibus induti sunt cilicio
lugens filium multo tempore
Congregatis autem cunctis li
beris eius ut leniret dolorem
patris noluit consolationem recipere
et ait: Descendam ad filium
meum lugens in infernum Et illo
perseuerante in fletu mediani
te uenditerunt eum ioseph i
egypto phutiphar eunucho
pharaonis magno militie:

Eodem tem. Ca. xxxviij.
pore descendens iudas
a fratribus suis diuertit ad uirum
odollamitem nomine hyiram
Viditque ibi filiam hominis chananei
uocabulo sue. ⁊ uxore acepta
ingressus est ad eam Que con
cepit et pepit filium uocauitque no
men eius her Rursum con
cepto fetu natum filium nominauit
onam Tertium quoque pepit
que appellauit sela Quo na
to. parere ultra cessauit Dedit
autem iudas uxorem primogeni
to suo her nomine thamar

Fuit quoque her primo
genitus iude. nequam in conspe
tu dni: ⁊ ab eo occisus e Dixit ergo iudas ad onam filium
suum. Ingrede ad uxorem fratris
tui ⁊ sociare illi: ut suscites
semen fratri tuo Ille sciens non
sibi nasci filios introiens ad
uxorem fratris sui semen fundebat
in terram ne liberi nomine fratris
nascerentur Et id eo percussit eum
dns eo quod rem detestabilem
faceret Qua obrem dixit iudas
thamar nuru sue Esto uidua in domo patris tui: donec
crescat Sela filius meus Ti
mebat enim ne et ipse moreretur
sicut fratres eius Que abijt ⁊
habitauit in domo patris sui Elu
luctus autem multis diebus mor
tua e filia sue uxor iude Qui
post luctum consolatione acepta: ascendebat ad tonsores
ouium suarum ipse ⁊ hyiras oppi
lio gregis odollamita in tham
nas Nuntiatumque est thamar
quod socer illius ascendet in tham
nas ad tondendas oues Que
depositis uiduitatis uestibus
assumpsit theristrum et mu
tato habitu sedit in biuio iti
neris qd' ducit thamnam eo
qd' creuisse zela et no eum ac
cepisse maritum Qua cum vi
disset iudas suspicatus e ee
meretricem Operuerat enim
multum uultum suum ne cognos
ceret Ingredienque ad eam
ait Dimitte me ut coeam
tecum Nesciebat enim quod nura
sua eet Qua respondente
quid mi dabis ut coeas tecum
tecum meo dixit Mittam
te hedum de gregibus Rursum
que illa dicente. placeat quod
uis. si dederis mi arrabonem

donec mittas quod pollicetis
Ait iudas Quid vis tibi pro
arrabone dari Rndit Anu
lu tuu & armillam & baculu
que manu tenes Ad vnu igit
coitu. cepit mulier: & surgēs
abiit Depositoq; habitu que
assumpserat induta est vidui
tatis vestib9 Misit autē iudas
hedu p pastorem odolla mitten
ut recipet pign9 quod dede
rat mulieri Qt cu nō inuēis
set eā mtrogauit hoies loci
illi9 Vbi est mulier que se
debat in biuio Rndentib9 cur
tis. nō fuit in loco isto meretrix
reuersus est ad iudā. & dixit
ei Non inueniam eā: sz et ho
mines loci illi9 dixerut m
nuquā ibi sedisse scortum.
Ait iudas Habeat sibi crime
certe mendacij nos atque
nō potest Ego misi hedum que
promisera: & tu nō inuēisti
eam Ecce autem post tres me
ses nūciauerut iude dicentes
Fornicata est thamar nuro
tua & videt vtero illi9 mtu
mescere Dixit iudas Produ
cite eam ut comburatur Que
cu educet ad penam misit
ad socerū suū dicens De vio
tuo her sut cōcepi Cognos
ce cuius sit anulus & armil
la & baculus Qt agnitis mu
neib9 ait Iustior me est: quia
nō tradidi eam sela filio me
o At tamen vlt nō cognō
uit eā Instante autē partu
apparuerut gemini in vte
ro eius. atq; in ipa effusione
infantū. vnus protulit manū in
qua obstetrix ligauit coccinū di
cens Iste egredietur Por illo
vo retrahente manū egressus
est alt Dixitq; mulier Quare
diuisa es ppter te macheria: Et
ob hac causam vocauit nomen
eius phares Postea egressus
est frat eius in cuius manu erat
coccinū. Que appellauit Zara

Ibit ioseph Capm. xxxix
ductus est in egiptū emitq;
eū phutiphar eunuchus
pharaonis princeps cyeritus vir
egyptius de manu hysmaheli
tarū a quibus pductus erat fuit
q; dnis cū eo Et erat vir in cū
tis prospere agens: habitabatq;
in domo dni sui Qui optime no
uerat ee dnm cū eo & omia q
gereret ab eo digi in manu il
lius Inueniq; ioseph gratiam coram
dno suo & ministrabat ei a quo
ppositus oib9 gub'nabat credita
sibi domū & vniusq; q tradi
ta fuerant Bndiuixq; dnis do
mui egyptie ppter ioseph & mul
tiplicauit ta in edibus quam in
agris cuctam eius substanciam
nec quicquā aliud nouit nisi
panem quo vescebat Erat aut
ioseph pulchra facie & decorus
aspectu Post multos itaq; di
es eiecit dna eius oculos suos
in ioseph & ait dorm mecū
Qui nequaquā acquiescens
operi nefario dixit ad eam
Ecce dns meus omnib9 michi
traditis ignorat quid habeat
in domo sua. Nec quicquā
est quod nō in mea sit potesta

nesis

te uel nō tradidit m̄ p̄ter te
que vxor eius es Quom̄ ergo
possum hoc facere et peccare in do-
minū meū: huiuscemodi vbis
p̄ singulos dies respondebat
et mulier molesta erat adoles
centi et ille recusabat stupru
Accidit autē ut q̄dam die int̄
ret ioseph domū et opis quip
piam absq; arbitris faceret
Et illa apprehensa lacinia
vestimēti eius dicēt. Vem dor
mi mecū Cui relicto in ma
nu eius pallio fugit et egres
sus ē foras. Cumq;
vidisset mulier vestem i manib;
suis et se ee contemptā voca
uit homines domus sue et ait
ad eos En introduxit virum
hebreū ut illudēt nobis ingres
sus est ad me. ut coiret me
cū Cumq; ergo suclamassem
et audisset vocem meam reli
quit palliū quod tenebam. et
fugit foras In argumentū er
go fidei retentū palliū ostendit
marito redeuenti domū et
ait Ingressus est ad me ser
uus hebreus quē adduxisti
ut illudēt michi. Cūq; audisset
me clamare reliquit palliū
et fugit foras His au
ditis dns et nimium credulus u
bis coniugis iratus est valde tradi
ditq; ioseph in carcerē vbi vinc
ti regis custodiebant. Et erat ibi
clausus. fuit autē dns cū io
seph et misericordiam illi. dedit ei gr̄
tiam in cōspectu principis carceris
Qui tradidit in manu ipius
vniūsos vinctos qui in custo
dia tenebant. et quicquid fiebat
sub ipo erat nec nouit aliq̄d
curatis ei creditis Dns enim
erat cū illo. et omia eius opa
dirigebat. Capitm. xl.
His itaq; gestis accidit
ut peccarent duo eunu
chi pincerna regis egipti
et pistor dno suo irataq; est
pharao contra eos Iam alt
pincernis parat alt pistoribus
misit eos in carcerem principis
militū in quo erat vinctus et
ioseph Et custos carceris tradidit
eos ioseph. qui et ministrabat
eis Aliquantum tempis fluve
rat et illi in custodia tenebant
Viderūtq; ambo somniū nor
te vna: iuxta int̄pretationem
cōgruam sibi Ad quos cum int̄
isset ioseph mane et vidisset
eos tristes sciscitatus est dicēs
Cur tristior est hodie solito fa
cies vra? Qui rnderūt Somniū
vidimus. et non est qui int̄
tet nob Dixitq; ad eos ioseph
Nūq̄d nō dei est int̄pretatio?
Referte michi quid videritis
Narrauit prior p̄positus pincer
narū somniū suū Videbā
coram me vitem in qua erāt
tres ppagines crescere paulati
in gemmas et post flores v
uas maturescere. Calicem
quoq; pharaonis in manu
mea Tuli ergo uuas et expres
si in calice quem tenebam:
et tradidi poculū phaoni
Rndit ioseph hec est int̄pre
tatio somniū Tres ppagines
tres adhuc dies sūt. post
quos recordabitur pharao

Ge

ministerij tui · ⁊ restituet te in
ꝓdium pristinū Dabisq; ei cali
cem iuxta officiū tuū · sicut fa
ce ante cōsueueras · tantū me
mēto mei cū tibi bene fuerit
⁊ facias meū mīam: ut sug
geras pharaon ut educat me
de isto carcere quia furto sub
lato sum de terra hebrorū et hic
innocens in lacū missus sum
Videns pistorū magr̄ qd̄ pru
dent sōpniū dissoluisse ait Et
ego vidi sompniū quod habe
rem tria canistra farine su
per caput meum: ⁊ in uno ca
nistro quod erat excelsius por
tare me omnes cibos qui fiūt
arte pistoria aues q; comedē
ex eo Rndit ioseph hec est
mtpretacio sompnij Tria ca
nistra tres adhuc dies sūt post
quos auferet pharao caput
tuū · ac suspendet te in cruce
et laceribūt volucres carnes
tuas · Exinde dies tertius nata
lis pharaonis erat Nam fa
ciens grande cōuiuiū pueris suis
recordatus est inter epulas ma
gri principis ⁊ pistorū principis
restituitq; alterū in locū suū
ut porrigeret regi poculū · alte
rū suspendit in patibulum
: ut cōiectoris veritas ꝓbaret
At tamen succedentibus pros
peris ꝓpositi principis obli
tus est interpretis sui Capl'. xli.
Post duos annos vidit
pharao sompniū pu
tabat se stare sup fluuiū: de
quo ascenderūt septem bo
ues pulchre et crasse minis

⁊ pascebant in locis palustribus
Alie quoq; septē emergebant
de flumine fede cōfecte q; macie
⁊ pascebantur in ripa amnis ripa
in locis virentibus: deuorauerūtq;
eas · quarū mira species et habi
tudo corporis erat Expergefactus
pharao obdormiuit rursum: ⁊
vidit alterum sompnium Sep
tem spice pullulabant in culmo
vno plene atq; formose Alie q;
totidem spice tenues: ⁊ pruri
tudine oriebant: deuorantes
omnem pōrum pulchritudinē
Euigilans pharao post quietem: ⁊
facto mane pauore pēritus mi
sit ad cōiectores egypti · cūctosq;
sapientes: ⁊ accersitis narrauit
sompniū nec erat qui interpre
tet Tunc demū iterum niscens pin
cernarū magistr̄ ait Confiteor p̄
catū meum Rex iratus sa
uis suis me ⁊ magrm pistorū
retrudi iussit in carcerem principis
militū: vbi vna nocte vtq; vi
dimus sompniū p̄sagium futurorū
Erat ibi puer hebreus eiusdem du
cis militū famulus Cui narrā
tes sompnia audiuimus quicquid
postea rei ꝓbauit euentus Ego
em̄ redditus sum officio meo
⁊ ille suspensus est in cruce Pro
tinus ad regis imperiū eductū
de carcere totonderūt ioseph: ac
veste mutata obtulerūt ei Cui
ille ait Vidi sompnia nec est
qui edisserat Que audui te
prudentissime conicere Rndit
ioseph absq; me deus respon
debit prospera pharaonis Nar-

nesis

rauit ergo quod videat Putabā
me stare sup ripam fluminis
-et septē boues de amne conse
dere pulchras nimis ⁊ obesis
carnib; que in pastu paludis
ui tecta carpebant Et ecce has
sequant alie septem boues: in
tātū deformes ⁊ macilente ut
nūq; tales in tra egypti videri
Que deuoratis ⁊ consuptis po
tibus nullū saturitatis dedere
vestigiū: sed simili macie et squa
lore torpebant Euigilans rur
sum sopore depressus vidi sōpniū
Septē spice pullulabant in culmo
vno plene atq; pulchrime Alie
quoq; septē tenues ⁊ pruisse ure
dine oriebant q̄ pōr pulchitudi
nem deuorauerūt Hac-tenus con
iectorib; sompniū ⁊ nemo est
qui edisserat Rndit ioseph Sōp
niū regis vnū est Que futura
est deus ostendit pharaōni Sep
tem boues pulchre et septem
spice plene-septem vbertatis a
ni sūt Eandemq; vim sompnij
comprehendūt Septē quoq; boues
tenues atq; macilente q̄ ascende
rūt post eas et septē spice te
nues ⁊ uento vrente pruisse sep
tem ānī sūt uenture famis-q̄
hor ordine complebūtur Ecce
septem ānī venient fertilita
tis magne in vniūsa tra egip
ti: quos sequent septē ānī alij
tāte sterilitatis ut obliuioni
tradat cūcta retro habūdan
tia Consumptura est enī fa
mes omēn tram et vbtatis
magtudinē pditura ē inopie
magnitudo Quod autem vidisti
secūdo-ad eandem rem pertinēs
sompniū fir-mitatis iudicū
est eo qd fiat sermo dei-⁊ ꝯ
velocius impleat Nūc ergo
prouideat rex virū sapientem
⁊ industrium ⁊ pficiat eū tre
egypti-qui cōstituat ppositos
p singulas regiones ⁊ quinta
ptem fructuū p septem ānos
fertilitatis qui iam nūc futuri
sūt congireget in horrea ⁊ oē
frumētū sub pharaōnis ptate
condat: seruetq; in urbibus
⁊ parat fūtē septem ānorum
fami que pressura ē egyptū
et nō cōsumat tra inopia-
Placuit pharaōni cōsilium ⁊ cūctis
mīstris eius locutusq; ē ad eos
Nō inueniri potimus talem virū
-qui spū dei plenus sit Dixit
ergo ad ioseph Quia ostendit
tibi ds oīa que locutus es Nū
quid sapientiorē et similem tibi
inuenire poteo. Tu eris super
domū meā: ⁊ ad tui oris im
pium cūctus populus obediet
vno tītū regni solio te prēdā
Dixitq; rursū pharaō ad io
seph Ecce cōstitui te sup uni
uersam tram egypti Tulit anu
lum de manu sua ⁊ dedit ī
manu eius vestiuitq; eū stola
byssa collo torquē auream ē
cū posuit: feritq; ascendē sup
currū suū secūdum pēonem
clamāte ut omnes torā eo ge
nuflecterent. ⁊ ppositū esse
scirent vniūse tre egypti Dixit
quoq; rex ad ioseph Ego sum
pharaō absq; tuo impetro nō

Ge

mouebit quisquam manū aut
pedem in omni tra egypti Vo-
catq; nomē eius ⁊ vocauit eū
lingua egyptiaca saluatorem
mundi Dedit quoq; illi vxore
asenez filiā phutiphares sac-
dotis heliopoleos Egressus ita
q; ioseph ad tram egypti trigīta
autem erat anorū qn̄ stetit in
cōspectu regis pharaonis: ⁊ circuiit
omēs regiones egypti Venitq;
fertilitas septē anorū: ⁊ in ma
nipulos redacte segetes cōgre
gate sūt in horrea egypti Dis
etiam frugū habūdancia in
singul vrbis condita ē Tanta
q; fuit multitudo tritici vt hare
ne maris coequaret: ⁊ copia
mensurā excederet.

Nati sūt autē ioseph filij duo
ātequā veniret fames quos
ei pepit asenez filia putipha
res sacdotis heliopoleos Voca
uit q; nomē primogeniti Ma
nasses dicens obliuisci me fe
cit deus omēs labores meos: et
domū patris mei Nomē quo
q; secūdi appellauit effraym di
cens Crescere me fecit deus in
tra paupertatis mee Igit tri sac
tis septem ānis vbertatis qui
fuerant in egypto: cepere vt
venire septē ān inopie quos
prdixat ioseph et in vniuer-
so orbe fames prualuit Incur
ta autē terra egypti erat fa
mes Qua esuriente clama
uit ppls ad phaonē alimē
ta petens Quib ille rndit
ite ad ioseph ⁊ quicquid vob
dixerit facite: Crescebat autē
cottidie fames in omni tra A
perūtq; ioseph vniūsa horrea
et vendebat egyptijs Ham et
illos oppresserat fames Omēs
q; prouincie veniebāt in egyp
tū vt emerent escas ⁊ malū
inopie temperarent Ca. xlij.

Audiens aut iacob qd ali
mēta vendēt in egypto
Dixit filijs suis Quare negli
gitis: Audiui quod triticum
venūdet in egypto Descendite
et emite nobis necessaria vt pos
simus viuere et nō cōsumamur
inopia Descendentes igit fres io
seph decem vt emēt frumēta
in egypto benjamin domi rete
to ab iacob Ne dixit frib eius
Ne forte in itinere quatquā pa
riat mali Ingressi sūt tram e
gypti cū alijs qui pgebāt ade
mendum Erat q; fames in tra
chanaan et ioseph princeps e
gipti: atq; ad illius nutū frumē
ta pplis vendebant.

Quiq; adorassent eū fres sui ⁊
agnouisse eos qui ad alienos du
rius loquebat interrogans eos
Vnde venistis: Qui responde
rūt De tra chanaan vt ema
mus victui necessaria Et tamē
fres ipe cognoscens nō est ag
nitus ab eis Recordatusq; somp
niorū q aliqndo viderat ait
ad eos Exploratores estis vt
videatis infirmiora tre venis
tis Qui dixerūt Nō est ita
domine: sed seruī tui venerūt
vt emēt cibos Omēs filij v
nius viri sumus pacifici venimus
Nec quicquā famuli tui ma

cymant² mali Quibus ille res
pondit Aliꝰ est immunita tre
hui⁹ cōsidare venistis Et illi du
odecim inquiunt seruꝰ tuꝰ filius sū
mus: filij viri vnus in tra chana
an Minimus cū patre nostro est: et
alius non est sup hoc est aut
quod locuti sum Exploratores
estis Iam nunc experimentū vestū
capiam Per salutem phaonis
non egredieminī hinc donec
veniat frat² vester minimus Mitti
te ex vobis vnū & adducat eū.
vos autem eritis in vinculis
donec probent² que diuistis vtrū
sla an vera sint Alioquin per
salutē pharaonis exploratores
estis Tradidit ergo eos custodi
tis diebus Die autē tertio educ
tis ex carcere aut facite quod diui
et viuetis Dm enī timeo Si pa
cifici estis. frat² vest² vnus ligetur
in carcere: uos autem abite &
ferte frumenta q̄ emistis in do
mos vras. & fratrem vestrū mi
nimū ad me adducite. vt pos
sim vrōs probare sermones
& nō moriamini fecerūt vt diu
erat: & locuti sūt mutuo Me
rito hec patim² q̄ peccauimus fra
tri nri Videntes angustiā
anime eius cū deprecaret² nos
nō audiuimus Idcirco venit
sup nos ista tribulacio Ecquis
vnus ruben Nūquid nō diui
vos. nolite peccare in puerū &
nō audistis me: En sanguis
eius exquirit² Nesciebant au
tem quod intelligeret ioseph:
eo qd' p interpretem loquebat² ad
eos Auertitq; se parump & fle
uit Et rursus locuta ē ad eos
Tollens q; symeon & ligans illū
presentibus iussit q; ministris ut
implent sacros eorū tritico &
reponent pecunias singulorū
in sacculis suis Datis sup̄ riba
tijs in via Qui fecerūt ita At
ille portantes frumenta in asinis
profecti sūt. aptoq; vnus sacco
vt daret iumento pabulum in
diuersio ostemplatus pecūiam
in ore sacculi Dixit fratribus suis
Reddita ē michi pecūia en
habet² in sacco Et obstupefacti
turbatiq; dixerūt mutuo Quid
nā ē hoc quod fecit nobis
deus Venerūtq;
ad iacob patrem suū in tram
chanaan & narrauerūt ei oia
q̄ accidissent sibi dicentes. locuto
est nob dnūs tre illius diure &
putauit nos ee exploratores
prouincie Cui respondimus
pacifici sumus nec vllas moli
mur insidias Duodecim fres
vno patre genti sumus vnus
nō est sup̄ minimus cū patre ver
sat² in tra chanaan Quia ait
nob Sic probabo quod pacifi
ci estis fratrem vestrū vnū dimit
tite apud me. & tributa dom
bus vrās necessaria sumite et
abite fratremq; vestrū minimū
adducite ad me: ut sciam qd'
nō sitis exploratores & istū qui
tenet² in vinculis recipe possitis
ac deinceps emendi que vul
tis habendi licentia His dic
tis cū frumenta effunderent:
singuli reperierūt in ore sac
corum ligatas pecunias. Et

Ge

ritis q; simul omnib; dixit pr̄
iacob Absq; liberis me ēe feris
tis Joseph nō est sup. Symeon
tenē in vinculis. benyamin au
feritis: in me her mala omnia
recideruṇt Cui respondit ruben
Duos filios meos interfice si nō
reduxero illum tibi Trade eū
in manu mea & ego tibi eum
restituā Et ille Non descendet
inquit filius meus vobiscū fratr
eius mortuus ē ipe solus remā
sit Si quid ei adisti acciderit
in via ad quā pgritis deduce
tis canos meos cū dolore ad
inferos. ~ Capl'm. xliij.

Interim fames omnē terram uehementer premebat
cōsumptisq; cibis quos
ex egypto detulerāt. dixit ia
cob ad filios suos Revertimini
& emite parvullū escarū Rndit
Judas Denūciauit nob' vir ille
sub testificatione iurandi dicēs
Nō videbitis faciē meā nisi
fratrem vestrū minimū adduxeritis
vobiscū. Si ergo vis mittere eū
nobiscū descendē. pgemus pari
ter et ememus tibi necessaria
Sin autē nō vis. nō ibimus Vide
rū ut sepe diximus. denūciauit
nob' dicens Non videbitis fa
ciem meā absq; fratre vestro minimo
Dixit eis isr'l. In meā
hor fecistis miseriā: ut indi
caretis ei et alū habere nos
fratrem At illi responderūt Int
rogauit nos ho p ordinem
nram progeniem. si pat vi
ueret & si habem fratrem et
nos respondebimus ei cōsequent
iuxta id qd fuerat scisitatus
Nūquid scire poteramus quid
dicturus erat. adducite vobiscū
fratrem vestrū. Judas quoq; dixit
patri suo Mitte puerū mecū ut pro
ficiscamur & possimus viuere ne
moriamur nos & parvuli nri Ego
suscipio puerū de manu mea re
quire illum Nisi reduxero et
tradidero eū tibi. ero pcātor in te
reus omni tempore Si nō interce
dissis dilatio iam vice altera
venissemus Igit' isr'l pr̄ eorū dixit
ad eos Si sic necesse ē facite
quod vultis Sumite de optimis
terre fructib; in vasis vestris &
deferte viro munera. modicū
resine & mellis & styracis &
stacte & therebynti & amig
dalarū Pecuniam quoq; dupli
ce ferte vobiscū. & illā quā in
uenistis in sacul' vestro reporta
te ne forte errore factū sit Sed
et fratrem vestrū tollite & ite ad
virū Deus autē meus omnipotens fa
ciat vob placabilem et remit
tat vobcum fratrem vestrū quem
tenet & hūc benyamin Ego
autē q̄si orbatus absq; liberis
ero. Tulerūt ergo vi
ri munera 2 pecuniam duplicem
& benjamin. descenderūtq; in e
gyptum & steterūt coram ioseph
Quos cū ille vidisset & ben
iamin simul: precepit dispen
satori domus suae dicens Int
duc viros domū & occide vic
timas et instrue cōuiuium

nesis

qm̃ meū fuit cōmessum meridie
fecit ille sicut fuerat imperatū
et introduxit viros domū Ibiq;
exuriti dixerūt mutuo propt
pecuniam quā retulimus p̄ius
in saccis nr̄is introducti sumus
ut devoluat in nos colōpnā
et violent subiciat servituti t
nos et asinos nr̄os Cui obrem
in ipis foribus accedentes ad dis
pensatorem locuti sūt Oramus
dne ut audias Jam ante deste
dimus ut emeremus escas Ci
bis emptis cū venissemus ad di
ūsoriū aperuimus sacculos nos
tros t invenimus pecuniam in ore
saccorū quam nūc eodem pon
dere reportavimus Sed t aliud
attulimus argētū ut emamus
que necēria sūt Nō est in nra cō
scientia quis ea posuerit in mar
supiis nr̄is At ille respondit
Pax vobiscū: nolite timere Ds
vr̄ t deus pr̄is vr̄i dedit vob
thesauros in sacculis vr̄is Nā
pecuniam quam dedistis michi
probatam ego habeo Et duxitq;
ad eos Symeon. Et introductis
domū. attulit aquam et la
verūt pedes suos: deditq; pa
bula asinis eorū Illi vero para
bāt munera donec ingrederet
ioseph meridie Audierant enim
qd ibi comessuri essent panem
Igit ingressus est ioseph domū
suam: obtuleruntq; ei munera
tenētes in manibus t adoraverū
t prosm in terra At ille clemē
ter resalutatis eis: interrogavit
dicens Salvus ne est pater
vr̄ senex. de quo dixeratis m
Adhuc vivit. Et cui respon
derūt Sospes ē Servus tuus
pat mr̄ adhuc vivit Qui respon
derūt Et incurvati adoraverūt
eū Attollens autem oculos ioseph
vidit benjamin fr̄em fratrem
suū uterinum et ait Iste est fra
ter vr̄ parvulus de quo dixeratis
m̄i. Et rursum Ds misereat tui fili mi. festinavitq;
quia cō mota sūt viscera eius
sup fr̄e suo et erūpebant lacri
me: Et introiens cubiculum
flevit Rursumq; lota facie egs
sus cōtinuit se: t ait Ponite
panes Quibus appositis seorsū
ioseph et seorsū fr̄ibus Egiptijs
quoq; qui vescebantur simul
seorsum Illicitum ē enim egiptijs
comedere cū hebr̄is: t profanum
putant huiscemodi convivium
Sederūt ergo coram eo p̄mo
genitus iuxta p̄mogenita sua
t minimus iuxta etatem suam
t mirabant vir̄ mirus Sumptis
partibus quas ab eo acceperant
maior q; pars venit benjamin
ita ut quinq; partibus excederet.

Biberūtq; et me .xliiij.
biriati sūt cū eo. Prece
pit autē Joseph dispensatori
domus sue dicens Impple sac
cos eorum frumēto. quātū pos
sint capere: t pone pecuniam
singulorū in sūmitate sacci
Scipphum autē meū argen
teū t pr̄ium quod dedit tritici.
pone in ore sacci iuniōris
Factūq; est ita. t orto mane di
missi sūt cū asinis suis Jamq;
urbem egressi erant t processe
rant paululū Tūc ioseph ac
cersito dispensatore domus
Surge persequere inquit viros

Ge

& apphensis dicito Quare red
didistis malū pro bono. 5 Nō
phū quē furati estis ipe est in
quo bibit dnūs meus et in quo
auguriari solet. Pessimam re
fecistis. fecit ille ut iusserat et
apphensis p ordinem locutus est
Qui responderūt. Quare sic
loquit dnūs nr: ut seruī tui tātū
flagicij cōmiserint Pecuniā
quam inuenimus in summitate sac
corū reportauimus ad te de terra
chanaan: & quomodo cōsequēs
ē ut furati simus de domo dni
tui aurū uel argentum? Apd
quēcūq; fuerit inuentū seruorū
tuorū quod queris moriatur.
& nos seruī erimus dni nr mī
Qui dixit eis Fiat iuxta ves
tram sententiam. apud quem fu
erit inuentū. ipe sit seruus
meus vos autem eritis innocui
Itaq festinato deponentes i
terram sacros. apperuerūt sin
guli Quibus scrutatis incipi
ens a maiore usq ad mini
mū. inuenit scyphū in sacco
beniamin At illi scissis vesti
bus oneratisq rursum asinis
reuersi sunt in oppidum Ymus
q iudas cū fratribus ingressus ē
ad ioseph Nec dū enim de loco
abierat: omēsq ante eum
in terram prat corruerūt Qui
bus ille ait Cur sic agere vo
luistis An ignoratis quod nō
sit similis mei in auguriandi scī
entia Cui iudas Quid respō
debimus inquit dnō meo vel
quid loquemur aut iuste po
terimus obtendere. Deus inue
nit iniquitatē seruorū tuorū

En omēs seruī sumus dnī mei:
et nos et apud quem inuentus
est scyphus Respondit ioseph
Absit a me ut sic agam Qui
furatus ē scyphum ipse sit ser
uus meus. vos autem abite
liberi ad patrem vrm Accedens at
iudas propius confidenter ait Oro
dne mi loquat seruus tuus verbū
in auribus tuis & ne irascaris fami
lo tuo Tu es enim post pharaonem
dnūs meus interrogasti parvulos
tuos. habetis patrem. aut fratrem &
nos respondebimus tibi dnō meo
Est nobis pater senex & puer par
vulus. qui in senectute illius na
tus ē Cuius uterinus frater ē mor
tuus: & ipm solum hat mater
sua Pater vero tenere diligit eum
Dixisti q; seruis tuis adducite
eū ad me. et ponam oculos meos
super illum Suggessimus dnō meo
Nō potest puer relinquere patrem
suum Si enim illum dimisit
morietur. Et dixisti seruis tuis
nisi venerit frater vr minimus
vobiscū nō videbitis amplius
faciem meam Cum ergo ascendis
semus ad famulum tuum patrem nos
trum. narrauimus ei omnia que
locutus ē dnūs meus Et dixit
pater nr Redite: & emite
nobis paucum tritici Cui diximus
ire nō possumus Si frater noster
minimus descendat vobiscū pro
fiscemur simul Alioquin illo ab
sente nō audemus videre faciem
viri At ille rndit Vos scitis
quod duos filios genuerit mi
hi vxor mea Egressus est vnus
& dixistis bestia deuorauit

cum & huc usq; non comparet
Si tuleritis et istum & aliquid
ei in via contigit: deducetis ca-
nos meos cum merore ad in-
feros Igit' si infuero ad seruum
tuum patrem meum et puer defu-
erit cum anima illius ex huius ana
pendeat videtq; nō esse eum
nobiscum morietur: et dedu-
cent famuli tui canos eius
cum dolore ad inferos Ego enim
seruus tuus ero qui in me meam
huic tulerim fidem & spospondi di-
cens Nisi reduxero eum patri tu-
us ero in peccatum meum omni
tempore Manebo itaq; seruus
tuus pro puero in ministerium do-
mini mei: & puer ascendat cum
fratribus suis. Nō enim possum re-
dire ad patrem meum absente pu-
ero ne calamitatis q̄ oppressura
est patrem meum testis adsistam

Capitulum. xlv.

Non se po-
terant vltra cohibere ioseph
multis coram astantibus. vnde precep-
ut egrederent cuncti foras & nullus
interesset alienus agnitioni mu-
tue Eleuauitq; voce cum fletu
quam audierunt egyptii. omnisq;
domus pharaonis Et dixit
fratribus suis Ego sum ioseph Ad
huc pater meus viuit: Nec po-
terant respondere fratres mirabili tro-
re perturbati Ad quos ille clementer
ait accedite inquit ad me
Et cum accessissent ille: Ego sum
ait ioseph frater vester quem ven-
didistis in egyptum Nolite ti-
mere: nec vobis durum esse vide-
atur quod vendidistis me in hanc
regionem Pro salute enim
vestra misit me deus ante vos
in egiptum Biennium est quod
fames cepit in terra & ad
huc quinque anni restant quibus
nec arari poterit nec meti
Premisitq; deus vt reseruem
mini super terram & escas ad vi-
uendum habere possitis Non vestro
consilio sed dei adhuc voluntate
missus sum qui fecit me quasi pa-
trem pharaonis et domini vni-
uerse domus eius ac principem
in omni terra egypti. festinate
& ascendite ad patrem meum et di-
cetis ei Hec mandat filius
tuus ioseph Deus me fecit do-
minum vniuerse terre egypti: des-
cende ad me ne moreris et
habita in terra gessen Erisq;
iuxta me tu & filij tui et filij
filiorum tuorum. Oues tue & ar-
menta tua et vniuersa q̄ possides
ibiq; te pascam adhuc enim qui-
que anni residui sunt famis ne &
tu pereas & domus tua et om-
nia que possides En oculi mei
et oculi fratris mei beniamin
vident qd' os meum loquatur
tur ad vos Nunciate patri meo
vniuersam gloriam meam et cun-
cta que vidistis in egipto festi-
nate & adducite eum ad me
Cumq; amplexatus recidisset
in collum beniamin fratris sui
fleuit Illo quoq; flente super
super collum eius. osculatus est
ioseph omnes fratres suos: et plo-
rauit super singulos. Postq; au-
tem sunt loqui ad eum Auditum

Ge

q; est ⁊ celebri sermone vulga
tũ in aula regis Generũt fres
ioseph ⁊ gauisus est pharao at
q; omis familia eius Dixitq;
ad ioseph vt imperaret fribz
suis dicens Onerantes iumenta
ite in tram chanaan ⁊ tollite
inde prem vrm et cognacionem
⁊ venite ad me et ego dabo
vobis omia bona egypti ut
comedatis medullam tre Pre
cipe eia ut tollant plaustra
de tra egypti ad subuectionem
puuloz suoz ⁊ coniugum:
ac dicito Tollite prem vrm ⁊
ꝓperate quatocius venientes
ne dimittatis quitquam de
suppellectile vra quia omnes
opes egypti vestre erũt fece
rũt filij isr'l vt eis madatum
fuat Quibus dedit ioseph plaus
tra sedm phaonis preptum
et cibaria in itinere: singul'
q; prosent'i iussit bmas stollas
Beniamin vo uterino dedit
trecentos argenteos cũ quiq;
stolis optimis. tantudem pecu
nie ⁊ vestiũ mittens patri
suo. addens ei asinos decem
qui subuecherent ex omibus
diuicis egypti et totidem asi
nas triticũ in itine' panesq;
portantes Dimisit ergo fres
suos: ⁊ proficiscentibus ait
Ne irascamini in via Cui
ascendentes ex egypto vene
rũt in tram chanaan ad pa
tre suũ iacob ⁊ nũciauerunt
ei dicentes Ioseph filius tuus vi
uit et ipe dnat in omni tra e
gipti Quo audito iacob qsi de
gitu sompno euigilans Tamen
no credebat eis Illi econt' referre
bant omem ordinem rei Cumq;
vidisset plaustra et vniusa q; mi
serat: reuiuit spus eius ⁊ ait
Sufficit mi si adhuc filius meus
viuit vadam et videbo illũ an
tequa moriar. Capl'm. xlvi.

Profectusq; isr'l cũ omibus
q; habebat venit ad pute
ũ in iuramen ⁊ mactatis ibi vic
timis deo pris sui ysaac audi
uit eũ p visionem nocte vocã
te se et dicentem sibi Iacob iacob
Cui respondit Ecce adsum Ait
illi deus Ego sum fortissimus ds
patris tui noli time et descen
de in egiptum quia in gente
magna faciam te ibi Ego des
cendam tecũ illuc ⁊ ego inde
adducam te r'ũtentem Ioseph
quoq; ponet manũ suã super
oculos tuos Surrexit iacob a pu
teo iuramen Tuleruntq; eũ filij
cũ puul' ⁊ vxibus suis in plaus
tris que miserat pharao ad por
tandũ senem ⁊ omia q; posse
debat in tra chanaan Venit
q; in egyptũ cũ omni semine
suo: filij eius ⁊ nepotes. filie ⁊
cuncta simul progenies. Hec
sũt noia filiorũ isr'l. qui ingressi
sũt in egyptũ: ipe cũ liberis
suis. Primogenitus Ruben. filij
ruben enoch ⁊ phallu ⁊ estrom
⁊ charmi Filij symeon iemuhel

et iamin et aphod. et iachyn. et
sahar et saul. filius chanaanitidis. Filij leui. gerson chaath et
merari. Filij iuda her et onam
et Sela et phares et Zaar Mortui sunt autem her et onam
in tra chanaan Natiq; sunt filij
phares esrom et amul: Filij y
sachar. thola et phua et iob et
Semiron. Filij zabulon. Sared
et helon. et yelel. Hij filij lye
quos genuit i mesopotamie sy
rie. cu dina filia sua Omnes
anime filiorum eius et filiarum
xxx. et iij filij gad. sephion et
aggi. suni. et esebon. beri et ya
radi. et haueli. Filij aser. iabne
et iesua et iesui et beria Sara
quoq; soror eorum. Filij beria. he
ber et melchiel. Hij filij zelphe
quam dedit laban lie filie sue
et hos genuit iacob. xvi. am
mas Filij rachel uxoris iacob
ioseph et benyamin Natiq; sunt
ioseph filij in tra egypti quos
genuit ei asenez filia phuti
phares sacdotis heliopoleos:
manasses et effrayim. Filij benia
min bela et bechor et asbel. ge
ra et naaman et hyrcetiros et
mophyn et ~~ared~~ ophym et a
red. Hij filij rachel. quos ge
nuit iacob Omnes anime xiiij
filij dan usim. Filij neptalim
et iasihel. et ~~ge~~ guni. et hyeser
et sallem Hij filij bale quam de
dit laban rachel filie sue: et
hos genuit iacob Omnes am
ne septem Cuncte anime que
ingresse sunt cu iacob egyptu
et egresse de femore illius abs
q; uxoribus filiorum Lxvi. Hij filij
aut ioseph qui nati sunt ei in t
ra egypti anime due Omnes
anime domus iacob. que in
gressa est egyptu fuerunt. lxx.
Misit autem iacob iudam an
te se ad ioseph ut nunciaret ei
et ille occurrisset occurrere in
gessen Quo cu peruenisset: iun
to ioseph curru suo ascendit
obuiam patri ad eundem locu
videns q; eu corruit sup collu
eius: et int amplexus fleuit.
Dixitq; pat ad ioseph. Iam letus
moriar. quia vidi faciem tua
et superstitem te relinquo Et ille
locutus est ad fres et ad omem
domu patris sui Ascenda et nun
ciabo pharaon: et dicam ei fres
mei et domus patris mei. q erant
in tra chanaan venerunt ad me
et sunt viri pastores ouium cu
iamq; habent alendorum gregum
Pecora sua et armenta et oia
que habere potuerunt adduxerunt
secu Cumq; vocaueri vos et
dixeri quod est opus vrm ins
podebitis Viri pastores sumus
serui tui ab infancia usq;
in presens: et nos et pres nos
tri ad habitandu in tra tu
am venimus Her aute dicetis
ut habitare possitis in tra ges
sen quia detestant egipcij om
nes pastores ouium. Ca. xlvij.
Ingressus ergo ioseph nun
ciauit pharaon dicens. pa
ter meus et fres oues eorum

Ge

et armenta · ⁊ cuncta que possidet
venerunt de tra chanaan · et ec
ce consistunt in tra gessen Ex
tremos quoq; fratres suos quinq;
vivos statuit coram rege Quos
ille interrogavit Quid habetis
operis? Ridentes pastores o
vium sumus servi tui et nos et
patres nri ad peregrinandum in
tra tua venimus quoniam non
est herba gregibus servorum
tuorum · ingravescente fame in
tra chanaan petimusq; ut
ce nos iubeas servos tuos i
tra gessen Dixit itaq; rex
ad ioseph Pater tuus ⁊ fres
tui venerunt ad te · tra egyp
ti in conspectu tuo est in optimo
loco fac habitare eos ⁊ trade
eis tram gessen Quod si nos
ti ce in eis viros industrios:
constitue illos magistros pecorum
meorum Post hec introduxit
ioseph patrem suum ad regem
et statuit eum coram eo Cum
benedicens illi et interrogatus ab
eo quot sunt dies annorum vite
tue Rndit. Dies pe
regrinationis vite mee · C · xxx
annorum sunt · pauci ⁊ mali ⁊ non
pervenerunt usq; ad dies patrum
meorum quibus peregrinati sunt.
Et benedicto rege egressus e
foras Ioseph vero patri et fribus
suis dedit possessionem in e
gypto in optimo terre solo
ramesses ut preceperat pharao
et alebat eos oniemq; domum
patris sui pbes cibaria singul'
In toto enim orbe panis deerat
⁊ oppresserat fames tram mari
me egypti ⁊ chanaan Equi
bus omem pecuniam congregavit
pro vendicione frumenti · ⁊ in
tulit eam in erarium regis
Quumq; defecisset empto
ris pecunia venit cuncta egyptus
ad ioseph dicens Da nobis panes
Quare morimur coram te defici
ente pecunia Cumq; ille ren
dit Adducite pecora vra et
dabo vobis pro eis cibos si pecu
nia non habetis Que cum adduxis
sent dedit eis alimenta pro e
quis ⁊ ovibus ⁊ bobus ⁊ asi
nis Sustentavitq; eos illo an
no · pro commutacione pecorum
Venerunt quoq; anno secundo et dix
erunt ei Non celabimus dnm nos
trum qd deficiente pecunia ⁊
pecora simul defecerunt: nec
clam te est quod absq; corpibus
et tra michil habeamus Cur
ergo moriamur te videntes et nos
et terra nra tua erimus Eme
nos in servitutem regiam · ⁊
pbe semina · ne pereunte cul
tore redigatur tra in solitudi
nem Emit igitur ioseph omem
tram egypti vendentibus singu
lis possessiones suas pmagni
tudine famis Subiecitq; eam
pharaoni · ⁊ cunctos pplos eius
a novissimis finibus egypti
usq; ad extremos fines eius
pter tram sacerdotum que a regi
tradita fuerat eis quibus sta
tuta cibaria ex horreis publi
cis pbebantur et idcirco non
sunt compulsi vendere possessi
ones suas Dixit ergo ioseph
ad pplos En ut cernitis · ⁊

uos et tram uram pharao pos
sidet: accipite semina - et serite
agros ut fruges habere possi
tis Quartam pte regi dabitis
: quatuor rehquas p mitto uo
bis in sementem et in cibos fa
milijs et liberis uris Qui ri
ponderunt. Salus ~~in po~~ mea
in manu tua e: respiciat nos
tantum dns mr. et leti seruiemus
regi Ex eo tempe usq; in pnte
diem in uniusa terra egypti re
gibus quinta ps solui. et factu
est qsi in lege. absq; tra sacer
dotali que libera ab hac condicione
fuit habitauit ergo isrl in egip
to id est in tra ghessen. et posse
dit ea auctus qz est. et multipli
catus nimis: et uixit in ea de
cem et septem ans: factiq; sunt
oms dies uite eius. c xl'a. un
anorum Cumq; appropinquare
cernet mortis diem uocauit
filium suum ioseph et dixit ad eum.

Si inuenj gratiam in
conspectu tuo. pone manum sub
femore meo et facies michi
miam et ueritatem ut no sepe
lias me in egypto sed dormiam
cum patribus meis. ut auferas me
de hac tra. condasq; in sepul
chro maiorum Cui respondit
ioseph Ego faciam quod iussisti
Et ille. iura ergo inquit michi
Quo iurante adorauit isrl
dm conuersus ad lectuli caput

Hijs ita Caplm. xlviij.
nunciatis nunciatum e ioseph
quod egrotaret pater eius
Qui assumptis duobus filijs ma
nasse et effraym ire previt Dic
tumq; est sem Ecce filius tuus io
seph uenit ad te Qui confortatus
sedit in lectulo Et ingressus ad
se ait Ds omps apparuit michi
in ~~lusa~~ luza que est in tra cha
naan: benedixitq; michi et ait
Ego te augebo et multiplicabo et
faciam in turbas pplorum. daboq;
tibi tram hanc et semini tuo post
te in possessionem sempiternam
Duo igitur filij tui in tra egypti
ti. ante quam huc venirem ad
te mei erunt. effraym et manas
ses: sicut ruben et symeon repu
tabunt michi Reliquos autem
quos generueris post eos tui e
runt. et nomine fratrum tuorum
uocabuntur in possessionibus suis
Michi enim quando ueniebam de
mesopotamia mortua est ra
chel in tra chanaan. in ipo iti
nere. eratq; uer nu tempus
et ingrediebar ephratam et sepe
liui eam iuxta uiam ephrate
que alio nomine appellatur beth
leem Videns autem filios eius
dixit ad eum Qui sunt isti? Rn
dit filij mei sunt quos dedit
mi deus in hoc loco Addue inquit
eos ad me et benedicam illis
Oculi enim isrl caligabant pre
minnia senectute et claire vi
dere no potant Applicitos q; ad
se. deosculatus et cumplexus
dixit ad filium Non sum fraudatus
aspectu tuo insuper ostendit michi deus semen tuum
Cumq; tulisset eos ioseph de gre

Ge

mio pris adorauit pronus in t̄
ram ⁊ posuit effraim ad dexte
ram suam id est ad sinistram
ist̄ manasseh vero in sinistra sua
ad dexteram salicz patris: ap
plicuitq; ambos ad eum.

Qui extendens manū
dexteram posuit sup caput ef
fraym iunioris fīis: sinistre
ram autē sup caput manasse
qui maior natu erat commutās
manus: benedixitq; ioseph fi
lio suo ⁊ ait Deus in cuius con
spectu ambulauerūt patres
mei abraham et ysaac deus
qui pasit me ab adolescentia
mea vsq; in p̄sentem diem An
gelus qui eruit me de cūctis
malis benedicat pueris istis
et inuocet sup eos nomen
meū nomina quoq; patrū
meorū abrahā ⁊ ysaac: ⁊ cres
cant in multitudine sup terram;
Videns autē ioseph quod po
suisset pater suus dexteram ma
nū sup caput effraym et aspi
pensam pris manū leuare cona
tus est de capite effraym ⁊ tūs
ferre sup caput manasse. Dixit
q; ad p̄rem Non ita cōuenit pat̄
qr hic est p̄mogenitus: pone
dexteram sup caput eius. Qui
renuens ait Scio fili mi scio:
⁊ iste quidem erit in populos.
⁊ multiplicabitur: sz frat̄ eius
iunior maior illo erit: et semē
ipsius illius crescet in gentes.
Benedixitq; eis in ipo tempe di
cens In te benedicet̄ ist̄l̄ atq;
dicet̄ faciat tibi deus sicut
effraym ⁊ sicut manasse Co
stituitq; effraym ante manassen.
⁊ ait ad ioseph filū suū En ego
mior ⁊ erit deus vobiscū re
ducetq; uos ad terram patrum
vrōr. Do tibi partem vnam
extra fīes tuos quā tuli de ma
nu amoriri in gladio ⁊ arme
arcu meo: — Capl'm · xlix.

Vocauit aut iacob filios
suos: ⁊ ait eis Congre
gamini ut annūciem que ven
tura sūt vob diebus nouissi
mis Congregamini ⁊ audite
filij iacob audite ist̄l patrem ves
trū Ruben p̄mogenitus meus
tu fortitudo mea · ⁊ principū do
loris mei Por in donis. maior
impio Effusus es sicut aq non
crescas quia ascendisti cubile
pris tui ⁊ maculasti stratum
eius Symeon ⁊ leui fīes ua
sa iniquitatis bellāria in cōsiliū
eorū ne veniat aīa mea: ⁊ i
cetu illorū nō sit gloria mea.
qr in furore suo occiderūt virū
et in volūtate sua suffoderūt
murū Maledictus furor eorū
quia pt̄inax ⁊ indignacio eorū
quia dura Diuidam eos in
iacob et dispgam eos in ist̄l
Juda te laudabūt fīes tui Manus
tue in ceruicibus inimicorū
tuorū: adorabūt te filij patris
tui: Catulus leonis iuda ad
pdam fili mi ascendisti requi
escens accubuisti ut leo · ⁊ q̄si
leena Quis suscitabit eum
Non auferet̄ sceptrū de iuda

et duy de femoribz eius · donec ve
niat qui mittendus est et ipse
erit expectatio gentium Ligans
ad vineam pullum suum et ad vi
tem filii mi asinam suam la
uabit in vino stolam suam et
in sanguine vue pallium suum pul
chriores oculi eius vino: et
dentes lacte candidiores Zabu
lon in litore maris habitabit
et in stratione nauium pringes
usq; ad sidonem Ysachar asin
fortis accubans inter terminos:
vidit requiem quod esset bona et
terram quod optima et subposuit
humerum suum ad portandum · factus
q; est tributis seruiens Dan iudica
bit populum suum: sicut et alia trib;
in israel · fiat dan coluber in via
cerastes in semita mordens un
gulas equi · vt cadat ascensor
eius retro salutare tuum expecta
bo dne Gad accinctus pliabit
ante eum · et ipse accinget retror
sum · Asser pinguis panis eius
et pbebit delicias regib; Nepta
lim cervus emissus et dans elo
quia pulchritudinis filius accres
cens ioseph · filius accrescens et
decorus aspectu filie discurrerunt
sup murum · sed exasperauerunt
eum et iurgate sunt · inuiderunt
q; ei habentes iacula sed et in
forti arcus eius et dissoluta sunt
vincula brachior eius · et manus
illius p manus potentis iacob
Inde pastor egressus est · lapis
israel Deus patris tui erit adiu
tor tuus et omps benedicet ti
bi · Benedictionib; celi desup
Benedictionibus abyssi iacentis
deorsum · benedictionib; vberum
et vulue Benedictiones patris
tui cōfortate sunt Benedictionib;
patrum eius donec veniet deside
rium collium eternor · fiant in capi
te ioseph et in vertice nazarei
inter fres suos Benyamin lupus
rapax · manet comedet me p
dam vespere diuidet spolia
Et omnes hij in tribus israel · vni
uersi locuti sunt eis pater suus: be
nedixitq; singul' benedictioni
b; ppriis et precepit eis dicens
Ego congregor ad ppl'm meum
: sepelite me cum pribz meis in
spelunca duplici que est in agro
efron ethei contra mambre
in terra chanaan: quam emit
abraham cum agro ab efron
ethaeo in possessionem sepulchri
Ibi sepelierunt eum · et saram
vxorem eius Ibi sepultus est ysa
ac cum rebecca coniuge Ibi et
lia condita iacet ·

Finitisq; mandatis quib;
filios instruebat · collegit pe
des suos sup lectulum et obiit
Appositusq; est ad ppl'm suum ·

Quod cernens. Capl'm. .l.

Q ioseph ruit sup faciem
patris flens et deosculans eum
Precepitq; seruis suis me
dicis: ut aromatib; condirent
patrem Quib; iussa explenti
b; transierunt xl · dies Iste quip
pe mos erat cadaueru con
ditor fleuitq; eum egyptus
lxxta diebus Et expleto plac
tus tempe locutus est ioseph
ad familiam pharaonis ·

Si inueni gratiam in conspectu uro
loquimini in auribus pharaonis
eo quod pr̃ meus adiuratus eit
me dicens en morior in sepul
chro meo quod fodi mihi in tra
chanaan sepelies me Ascen
dam igitur et sepeliam patrem me
um ac reuertar Dixitque ei
pharao. Ascende et sepeli patrem
tuum sicut adiuratus es Quo
ascendente. ierunt cum eo omnes
senes domus pharaonis cuncti
que maiores natu tre egypti.
domus ioseph cum fratribus suis absq
que paruulis et gregibus atque ar
mentis que dereliquerant in
tra gessen Habuitque in comi
tatu currus et equites: et fuit ce
tu-ba nō modica Venerunt
que ad aream mathad. que si
ta est trans iordanen. Vbi celebran
tes exequias planctu magno
atque vehemēti impleuerunt sep
tem dies Quod cum vidissent
habitatores tre chanaan dixe
runt Planctus magnus iste est
egyptijs et id eto appellauerunt
nomen loci illius planctus egypti
fecerunt quo filij iacob sicut pre
ceperat eis: et portantes eum i
tram chanaan sepelierunt eum
in spelunca duplici quam eme
rat abraham cum agro in posses
sionem sepulchri ab efron ethaeo
contra faciem mambre Reuersus
que est ioseph in egyptum cum fratribus
suis. et omni comitatu sepul
to patre Quo mortuo timen
tes fratres eius et mutuo collo
quentes ne forte memor sit
iniurie quam passus est ut et
reddat nobis malum omne quod
fecimus Mandauerunt et.
Pater tuus precepit nobis ante
quam moreretur ut hec tibi dicere
mus Obsecro ut ob
liuiscaris sceleris fratrum tuorum
et peccati atque malicie. quam
exercuerunt in te Hos quoque
oramus ut seruo dei patris tuo
dimittas iniquitatem hanc Qui
bus auditis flenit ioseph Vene
runtque ad eum fratres sui. et proni
in tram adorauerunt et dixerunt
Sui tui sumus Quibus ille rndit
Nolite timere Nunquid dei possumus
resistere voluntati. Vos cogitas
tis de me malum. et deus vertit
illud in bonum: ut exaltaret me
sicut in presencia cernitis et
saluos facere multos populos
Nolite metuere ego pascam uos
et paruulos vros Consolatusque
est eos et blande ac lenite eos locu
tus est habitauit in egipto cum
omni domo patris sui Vixitque
c. x. annos et vidit effraym fi
lios usque ad tertiam generacionem
filij quoque machyr filij ma
nasse nati sunt in genibus ioseph
Quibus transactis
locutus est fratribus suis. Post
mortem meam deus visitabit
uos. et ascendere faciet de tra
ista. ad tram quam iuramit ab
ham ysaac et iacob Cumque
adiurasset eos. atque dixisset
deus visitabit uos ~~et ascendere~~
~~faciet~~. asportate vobiscum ossa
mea de loco isto mortuus est
expletis c. x annis vite sue

: ⁊ conditus aromatibus · repositq
est in loculo in egipto:
Explicit liber genesis. Incipiunt
capitula libri exodi.
Preceptu obstetricibus. Moy
ses natus Filia pharao
nis descendit lauari Egip
cius a moyse pcussus Moy
ses fugiens in madyan venit
Filij moysi nati. Deus
in rubo appuit moysi. Pre
scientia dei quia nō est dimissu
rus pharao israhel De
signis virge in serpentem ⁊ ma
nus moysi vt mix Ubi se
excusat moyses ut nō eat ad
pharaonem Moyses in egip
tum reuertit. Moysi angelus
in via occurrit. Deus
ad aaron loquit ut moysi occur
rat Ubi populq dni ado
rat Ubi moyses primo pha
raoni videtur Ubi paleas
pharo phibet. Senatus
israel introiit ad pharaonem
Senatus israel moysi oc
curreruit expeuti a pharaone
Moyses ad dnm dicit nō
audiuit me filij israel. No
mina principum Leui pro
genies. caad · amiru · aaron moy
ses ⁊ maria Moyses de
pharaonis dictus. Ante
pharaonem virga in draconē
conuertitur Plaga prima
aqua in sanguinem Plaga
secunda ranarū Plagat
cia Scinifes Incanta
tores digitū dei cōfitentur
Plaga qirta cynomia.

Pharao ad moysen dicit ire
immolate in tira hac Pla
ga quinta mors pecorū Pla
ga sexta vulnera vesicarū
Plaga septima grando et ubi
dicitur pharaom ad hoc conser
uatus es · vt ostendam in te
virtute meam. Ubi
dicit pharao peccaui dnis iusto
est · ego via et populus meus
impii Plaga octaua
locustarum Plaga no
na tenebrarum Plaga
decima infectio primogenitorū
Preceptū pasche
Habitacio peregri
nationis filiorū israel
Lex pasche Precep
tū primogenitorum Maire
diuisum Ubi sitiuit
populus in marath In
helym vbi erant xii fontes et l
xx palme De mana
quod accepit populq.
Inchoacio sabbati Ubi
mana seruari iubet.
Aqua de rupe educta
De amalech Ubi
socer moysi yetro venit ad eum
cū vxore et filijs eius Ubi
cōsilium dat moysi ietro socer
eius de iudicibus Ubi tri
bum cōstituit In mōte sy
na loquit deus ad moysen.
Ubi populus vba dni se facturum
pollicet Oci voces
in mōte syna audire sunt
Decalogū legis Ubi alta
re fieri iubetur Pre
cepta iuris: Sacrificia
dijs alienis eradicabitur.